

7th October 2025

Public Contracts Review Board
Department of Contracts
Notre Dame Ravelin
Floriana VLT 2000

Dear Sirs,

Re: Concession Agreement for the Public Service Concession for the Provision of Passenger Ferry Services Between Malta and Comino dated 25th October 2019 (the "Concession")

Reply of Comino Ferries Co-op Limited ("Respondent") in terms of Regulation 115 of the Concession Contracts Regulations ("CCR").

Respectfully submits:

1. By means of an application submitted by Ian Azzopardi (ID 472277M) trading as Bluewaves Sports ("Claimant 1") and Blue Waves Marine Company Limited (C98678) ("Claimant 2") dated 16th September 2025 and received by the Public Contracts Review Board ("PCRB") on the 17th of September 2025 (together, the "Claimants"), the Claimants are requesting the PCRB to declare the Concession ineffective in terms of Regulation 113 of the CCR.
2. Respondent objects to the request made by the Claimants for the PCRB to declare the Concession ineffective, which request is unfounded in fact and at law as shall be explained further in this Reply and during the eventual hearing.

Page 1 of 14

I. OPENING OBSERVATIONS

3. Preliminarily, and before addressing the specific pleas that shall be raised in the present proceedings, the Respondent deems it necessary to set out certain contextual observations.
4. The present application for a declaration of ineffectiveness is yet another attempt in a series of coordinated actions by the Claimants and other parties sharing identical interests, all directed towards obstructing, delaying, and frustrating the proper implementation and execution of the Concession in question.
5. The Respondent notes that, while the chronological sequence of events outlined by the Claimants is, in broad terms, substantially correct, it nevertheless presents a selective and incomplete narrative. In particular, the Claimants have omitted or glossed over a number of material facts which are essential to a fair and accurate appreciation of the procedural and factual background underlying the present application.
6. It bears emphasis that Claimant 1 has previously instituted proceedings before this Honourable Board seeking the declaration of ineffectiveness of the same Concession, by means of an application filed under Regulation 113 of the Concession Contracts Regulations (Case No. 1427). That application was dismissed by the Board on the 5th March 2020¹, and subsequently rejected on appeal by the Court of Appeal in its decision of the 10th August 2020, wherein the Court confirmed that Claimant 1 did not possess the necessary standing as an “interested party”².

---

¹ R2-1, PCRB decision, Case number 1427, dated 5th March 2020.

² R2-2, Judgment of the Court of Appeal dated 10th August 2020 in the names Blue Lagoon Ferry Co-Op Limited et vs Authority for Transport in Malta et (Appell Numru 102/2020).

7. The Respondent further observes that, as acknowledged by the Claimants themselves at footnote 9, page 5 of their present application, a group of operators had obtained a warrant of prohibitory injunction against the Authority for Transport in Malta, thereby preventing the coming into force of the Port Notice required for the implementation of the Concession. Contrary therefore to the insinuations advanced by the Claimants, the execution of the Concession was effectively suspended as a result of that judicial measure — a fact clearly stated in the judicial protest filed by the Respondent on 13th July 2023³, and expressly acknowledged in the counter-protest filed by the same operators through the same legal representatives who now appear for the Claimants⁴.
8. It is further pertinent to point out that the legal representatives presently assisting the Claimants in these proceedings also appeared for and assisted the same group of operators in the case on the merits⁵, which culminated in the decision of the Court of Appeal delivered on the 6th June 2024⁶. This fact, while not in itself determinative, further underscores the continuity of the parties' interests and legal strategy across the various proceedings concerning the same Concession.
9. It was only following the judgment of the Court of Appeal of the 6th June 2024, and the subsequent revocation of the warrant of prohibitory injunction on the 30th August 2024, that the Respondent, in coordination with the Authority for Transport in Malta, was finally in a position to take the necessary preparatory steps towards the implementation and eventual execution of the Concession.

---

³ R2-3, Judicial Protest submitted on the 13th July 2023.

⁴ R2-4, Counter-Protest submitted on the 3rd October 2023.

⁵ R2-5, Minutes of the Court of Appeal hearing dated 6th June 2024.

⁶ R2-6, Judgment of the Court of Appeal dated 6th June 2024 in the names Barbarossa Excursions Limited et vs Authority for Transport in Malta (Rikors Numru 873/20/1 AF).

II. PRELIMINARY PLEAS

A. Time-Bar (Dekadenza)

10. Preliminarily, the Respondent respectfully submits that the Claimants' application is inadmissible in terms of Regulation 118(b) of the CCR in that it was not filed within the peremptory six-month period prescribed by law from the day following the date of the conclusion of the Concession.

11. For ease of reference, Regulation 118 of the CCR provides as follows:

118. Applications for the ineffectiveness of a contract shall be deemed admissible if they are made:

(a) Before the expiry of at least thirty calendar days with effect from the day following the date on which:

(i) The contracting authority or the contracting entity published a contract award notice, provided that this notice includes justification of the decision to award the contract without prior publication of a contract notice in the Official Journal of the European Union; or

(ii) The contracting authority or the contracting entity informed the tenderers and candidates concerned of the conclusion of the contract; and

therefore held that the six-month period commenced from the date on which the appellant became aware of such undisclosed extension.

16. The present case is manifestly distinguishable, as the Claimants are not impugning an undisclosed or newly executed extension of an expired concession, but rather seek the declaration of ineffectiveness of the original Concession Agreement duly signed on the 25th October 2019 and publicly known from that date.
17. Accordingly, this application — filed well after the expiry of the six-month statutory window — is time-barred and must therefore be declared inadmissible *in limine litis*.

B. Lack of Juridical Interest

18. Preliminarily and without prejudice to the preceding plea on time-bar, the Respondent further submits that the present application is inadmissible for lack of juridical interest, as required by Regulation 113(1) of the CCR.

19. Regulation 113(1) provides as follows:

113. (1) An interested party or a tenderer may file an application before the Public Contracts Review Board to declare that a concession contract with an estimated value which meets or exceeds the threshold established under Schedule 3 is ineffective.

20. It follows that, in order to be vested with standing (*legittimatio ad causam*), an applicant must demonstrate that it has suffered or is likely to suffer prejudice as a direct consequence of the alleged infringement. A purely hypothetical, academic, or indirect interest is legally insufficient.

21. The requirement of juridical interest (*interess juridiku*) is a fundamental condition of admissibility, consistently upheld in the jurisprudence of both the PCRB and the civil courts. The PCRB has repeatedly held that an application cannot be entertained when the claimant fails to show a tangible and personal prejudice arising from the contested act.
22. In fact, in a previous application filed by Claimant 1 seeking the declaration of ineffectiveness of this same Concession, the Court of Appeal, by its decision dated 10th August 2020, expressly held that Claimant 1 could not be considered as an “interested party” within the meaning of Regulation 113 CCR and, on that basis, dismissed the appeal⁷.
23. Furthermore, Claimant 2 equally lacks juridical interest to institute the present proceedings, since at the time of the conclusion and signing of the Concession Agreement — 25th October 2019 — Claimant 2 was not yet incorporated and therefore could not have participated in or been affected by the tendering process⁸. An entity that did not exist at the relevant time cannot, *ex post facto*, claim to have suffered prejudice from a process to which it was not a party and in which it could not legally participate.
24. For these reasons, both Claimants manifestly lack the requisite juridical interest under Regulation 113 CCR, and their application must therefore be declared inadmissible *in limine litis*. As confirmed by the Court of Appeal in its decision of the 10th August 2020⁹, Claimant 1 had already been found not to possess the required juridical interest to challenge the same Concession. That finding applies *mutatis mutandis* to Claimant 2,

---

⁷ Vide R2-2.

⁸ R2-7, Extract from the Registry of Companies showing that Claimant 2 was registered on the 17th June 2021.

⁹ Vide R2-2.

who was not even in existence at the time of the award. *Multo magis* now, several years after the lawful conclusion, approval, and partial implementation of the Concession, neither Claimant can plausibly assert any direct or personal prejudice capable of sustaining standing under Regulation 113. Their interest, if any, is purely abstract and speculative, falling far short of the concrete juridical interest required by law to ground admissibility before this Honourable Board.

III. SUBMISSIONS ON THE MERITS

25. The Respondent respectfully submits that the present application fails to provide any justification at law that could warrant the declaration of ineffectiveness of the Concession in terms of Regulation 113 of the CCR. In this regard, it is further noted that Directive 2014/23/EU confirms that the sanction of ineffectiveness is strictly reserved for serious procedural breaches at the award stage and does not extend to operational, logistical, or post-award contractual matters.
26. In accordance with Regulation 113, an application for ineffectiveness may only be entertained where it is alleged and proven that:
- (a) a contract was awarded without prior publication of a concession notice in breach of the applicable rules;
  - (b) the mandatory standstill period was not observed; or
  - (c) a suspension order was disregarded by the contracting authority.
27. None of these legal grounds are even remotely invoked by the Claimants. Their allegations concern subsequent performance-related matters which, even if assumed to be true (which is denied), fall wholly outside the scope of Regulation 113.

28. The principle underlying Directive 2014/23/EU likewise confirms that the sanction of ineffectiveness is reserved exclusively for serious procedural violations in the award stage, not for issues arising in the post-award contractual phase.
29. The Claimants' argument, properly construed, is not a challenge to the lawfulness of the award procedure but an attempt to question the performance or execution of the Concession. While the Claimants refer to "substantial modifications" of the Concession, such as changes allegedly affecting the economic balance or scope, it is well-established under Regulation 113 CCR and Directive 2014/23/EU that a substantial modification arises only where post-award changes alter the essential terms of the concession in a manner that would have required a new competitive award procedure.
30. None of the operational matters relied upon by the Claimants rise to this threshold. These issues do not change the essential subject-matter, allocation of risks, or overall economic balance of the Concession, and therefore cannot be considered a "substantial modification" necessitating a new concession award procedure or triggering ineffectiveness. Any argument to the contrary is legally unsound and factually unsubstantiated.
31. The PCRB's jurisdiction to declare ineffectiveness is strictly circumscribed and cannot extend to reviewing operational or performance issues.
32. Accordingly, the application is procedurally misconceived. The remedy of ineffectiveness is not a general nullity action nor a substitute for judicial review of implementation decisions. The PCRB is not the proper forum to determine whether, in the course of performance, a contracting authority or concessionaire may have acted inconsistently with contractual obligations. Such matters fall squarely within the jurisdiction of the civil courts.

33. The Claimants attempt to support their application by alleging that the Concession is “ineffective” for four purported reasons, namely:

- i. That no ECO Vessels have yet been employed by the Concessionaire;
- ii. That the berthing facilities at Blue Lagoon have not yet been upgraded by Transport Malta;
- iii. That Government changed the parameters of the market *ex post*; and
- iv. That the Concessionaire is not offering trips to Santa Marija Bay in Comino.

34. Each of these allegations is based on a misconceived premise, is legally irrelevant, and falls wholly outside the limited grounds for declaring a concession ineffective under Regulation 113 CCR.

35. Nevertheless and without prejudice to the above, by way of reply on the substance, the Respondent submits as follows:

(i) ECO Vessels

The delivery schedule for the ECO Vessels must be assessed in the context of the prolonged suspension of the Concession’s execution resulting from the prohibitory injunction. This suspension necessarily affected the timing of obligations linked to the commencement of operations, including the introduction of the ECO Vessels. No modification or deviation amounting to a “new contract” arises.

(ii) Berthing Facilities

The upgrading of berthing facilities at Blue Lagoon falls under the competence of Transport Malta and is being pursued within the framework of current planning and environmental policies.

(iii) Market Parameters

The introduction of measures limiting the number of visitors to Comino constitutes a general policy measure of the Government aimed at environmental sustainability which does not alter the scope of the Concession as originally awarded.

(iv) Trips to Santa Marija Bay

The Claimants' allegation is factually inaccurate. The Concessionaire's vessels pass by the Santa Marija Bay and provide passenger drop-off and pick-up as part of the normal operation of the service. Even though the schedule exhibited by the Claimant does not explicitly list trips to the Bay, this does not in any manner alter the essential terms, scope, or economic balance of the Concession and therefore by no stretch of the imagination can it ever constitute a "substantial modification" requiring a new concession award procedure. As such, this does not give rise to any ground for declaring the Concession ineffective under Regulation 113 CCR or Directive 2014/23/EU.

36. The Claimants also attempt to frame their allegations as "substantial modifications" of the Concession. Respectfully, this argument is legally and factually misconceived. Under Regulation 113 CCR and Directive 2014/23/EU, a concession may only be declared ineffective for a modification if the change is so material that it constitutes a new

concession award, altering the essential subject-matter, risk allocation, or economic balance in favour of the concessionaire in a manner not provided for in the original concession. The jurisprudence of the Court of Justice of the European Union confirms that this is a high threshold, intended to protect the integrity of the original competitive award, not to address operational delays or performance matters.

37. None of the circumstances alleged by the Claimants amount to a modification of the Concession that is “substantial” in the legal sense. These matters neither alter the essential subject-matter of the Concession, nor confer a material economic advantage to the Concessionaire, nor undermine the competitive process by which the contract was originally awarded.
38. Accordingly, even if the Board were to entertain the Claimants’ argument regarding “substantial modifications,” the factual record demonstrates unequivocally that no threshold for ineffectiveness has been met. The PCRB’s jurisdiction to declare ineffectiveness is strictly confined to instances of serious procedural breach or fundamental contractual modification, neither of which are present here.
39. The Claimants seem to infer that the alleged issues represent a “transfer of operational risk” in favour of the Concessionaire. This submission is entirely unfounded. Risk allocation is determined by the original contractual terms and the Concessionaire continues to bear the responsibilities and obligations envisaged in the Concession. In fact, if anything, the policy changes have increased, rather than reduced, the operational and commercial risk borne by the Concessionaire. The Concessionaire continues to be exposed to fluctuations in passenger demand, weather-related disruptions, and operational costs, all without any guarantee of minimum revenue or compensation by the contracting authority. The alleged matters are either routine operational considerations or general policy measures that apply equally to all service

providers and therefore cannot be construed as shifting risk in a manner capable of triggering a declaration of ineffectiveness under Regulation 113 CCR or Directive 2014/23/EU.

40. In light of the above, none of the grounds relied upon by the Claimants meet the threshold for declaring a concession ineffective. At best, their complaints concern matters of contractual performance or operational adjustments, which fall beyond the Board's remit. None of the alleged issues amount to a "substantial modification" of the Concession, as defined under Regulation 113 CCR and Directive 2014/23/EU, and therefore cannot trigger ineffectiveness.

IV. CONCLUSIONS

41. For all the reasons set out above, the Respondent respectfully submits that the present application is manifestly unfounded in law and fact and should be rejected by this Honourable Board in its entirety.

42. Firstly, the application is inadmissible on preliminary grounds:

- The Claimants' application is time-barred under Regulation 118(b) CCR, having been filed well beyond the peremptory six-month period following the conclusion of the Concession Agreement.
- Both Claimants lack the requisite juridical interest to bring these proceedings, as required by Regulation 113(1) CCR, since they have failed to demonstrate any direct, tangible, or personal prejudice arising from the Concession.

43. Secondly, even if the Board were to consider the application on its merits, it cannot succeed. The Claimants' allegations concern operational matters which do not fall within the limited circumstances under which the PCRB may declare a concession ineffective under Regulation 113 CCR or Directive 2014/23/EU. In particular, none of the alleged matters constitute a "substantial modification" of the Concession that would require a new competitive procedure or give rise to ineffectiveness.
44. The factual assertions put forward by the Claimants are either factually inaccurate, legally irrelevant, or both.

Now therefore, for the reasons set out above and as may be further expanded on during the eventual hearing, the Respondent respectfully requests that this Honourable Board:

- (a) Uphold the preliminary pleas raised in this Reply, declaring the application inadmissible on grounds of time-bar and lack of juridical interest; and
- (b) Reject the Claimants' application in full on the merits, confirming that none of the alleged grounds satisfy the legal threshold for declaring a concession ineffective.

Yours Sincerely,

Av. Jonathan Thompson

PUBLIC CONTRACTS REVIEW BOARD

Case 1427 – RFP 001/2019 – Request for Proposals for a Public Service Concession Contract for the Provision of Passenger Ferry Services between Malta and Gozo

The tender was published on the 27th May 2019 and the closing date of the call for tenders was the 28th June 2019. The estimated value of the tender (exclusive of VAT) was € 375,000.

On the 23rd January 2020 Mr Clyde Muscat, Blue Lagoon Ferry Co-op Ltd, Mr Lawrence Azzopardi and Mr Ian Azzopardi (hereinafter referred to as Appellants) filed an Application for Ineffectiveness against Transport Malta as the Contracting Authority seeking a remedy in accordance with Regulation 113 of the Concession Contracts Regulations.

There was one (1) bidder.

On 20th February 2020 the Public Contracts Review Board composed of Dr Anthony Cassar as Chairman, Mr Lawrence Ancilleri and Mr Carmel Esposito as members convened a public hearing to discuss the objections.

The attendance for this public hearing was as follows:

Appellants – Mr Clyde Muscat, Blue Lagoon Ferry Co-op Ltd, Mr Lawrence Azzopardi, Mr Ian Azzopardi

Dr Jonathan Mintoff	Legal Representative
Dr Larry Formosa	Legal Representative
Mr Clyde Muscat	Representative
Mr Lawrence Azzopardi	Representative
Mr Ian Azzopardi	Representative
Ms Abigail Mamo	Representative

Recommended Bidder – Comino Ferries Co-op Ltd

Dr Mark Simiana	Legal Representative
Mr Antoine Portelli	Representative
Mr Mark Bajada	Representative

Contracting Authority – Transport Malta

Dr Shazoo Ghaznavi	Legal Representative
Ms Mary Rose Pace	Representative
Mr Kevin Farrugia	Representative

Dr Anthony Cassar Chairman of the Public Contracts Review Board welcomed the parties and invited submissions.

Dr Jonathan Mintoff Legal Representatives for the Appellants said that this application for ineffectiveness relates to a request for proposals for a concession to run a scheduled ferry service to Comino. The first claim to prove ineffectiveness is that there was no prior publication of the notice of the proposal in the Official Journal of the European Union.

Ms Elizabeth Markham (186970M) called as a witness by the Public Contracts Review Board testified on oath that she is the Senior Procurement Manager at Transport Malta and that she facilitated the publication of the tender. She stated that the CPV (Common Procurement Value) Code for this concession was 60610000 which refers to ferry transport services under EU directives. Witness was referred to different articles and annexes of EU Directive 2014/23 and it was pointed out to her that a different notice should have been published. Witness testified that under the EU system when one puts in the mentioned CPV code (which in this case is the correct one) the form to be used is generated automatically and that this follows the Malta regulations. When different EU forms were tabled (Doc 1 and 2) and shown to her witness confirmed that there were minute differences between these forms and the actual one used (Doc TMI).

Questioned by Dr Formosa Legal Representative of Appellants, witness read out a list of parties that had expressed an interest in the proposal and/or had sought clarifications and confirmed that the Contracting Authority had published the notice in the Government Gazette, local newspapers and all information was published on line making all information available to all interested parties.

In reply to a question from Dr Ghaznavi Legal Representative for Transport Malta witness tabled a copy of the computer printout showing the information available on line (Doc 3).

Dr Mintoff said that the Board had just heard from the witness that the CPV code chosen for this concession does not qualify as 'social and specific services' and Transport Malta should have used a concession or contract notice form where different information is required. According to Regulation 113 §2 of the Contracts Concession Regulations a contract issued without prior published notice in the official journal can be declared ineffective. This requisite has not been met – instead an extraneous notice was issued which is neither relevant nor applicable and makes the whole process ineffective and incorrect. No evidence had been produced that the correct notice was published in the EU journal.

Interested parties, said Dr Mintoff, are entitled to be kept informed and the lack of information to interested parties gives the Public Contracts Review Board enough reasons to annul the award. On behalf of Appellants Dr Mintoff had submitted a clarification which makes his clients' interest sufficient to give them a juridical interest.

Dr Ghaznavi stated that the fact that the application was out of time had not even been touched upon by Appellants. This procedure is regulated by law with the rights of interested parties in respect of ineffectiveness limited by Regulation 118 § a ii which states that such application is deemed admissible if made before the expiry of at least 30 calendar days from conclusion of contract. Witness testified that candidates and bidders were notified on 13th August 2019 hence appeal is prescribed by the passage of time.

It is outside the law, according to Dr Ghaznavi, for Appellants to be asking the Board to declare ineffective the whole procedure – ineffectiveness cannot be for the whole procedure as the law speaks only of ineffectiveness of the contract. Prior notice had been properly given under EU directives as evidenced by documents produced (referred to Doc TMI) and the notice is not nullified if it is given under a different annex. Interested parties were notified and those that did not bid had enough time to claim ineffectiveness of the whole RfP within the time limits.

Dr Mark Simiana Legal Representative of Comino Ferries Co-op Ltd agreed that ineffectiveness could not be for the whole process. Article 113 demands publication of the notice of a contract and the Directive referred to by Appellants is only to allow exemption to the Contracting Authority from having to make publication. The publication happened with enough information to enable any interested party to participate. Appellants cannot claim that they were prejudiced by the lack of publication since they requested certain clarifications and therefore they were fully aware of the existence of the contract. Juridical interest of a party legally is if someone who is entitled to participate but is prevented from doing so which is not the case here. The application should be refused as it has no basis at law.

Dr Mintoff in reply stated that Regulation 113 § 2 speaks of the prior publication of the contract notice not as claimed. Regulation 118b stated that the period of appeal runs for six months from the signing of the contract – this was signed in October 2019 and therefore the appeal is not outside the time limit. The system has various classifications including that of interested party, which he was, and it is incumbent on the Authority to keep them all informed.

Dr Simiana, in a final point, said that Dr Mintoff was not an appellant in this case and he must distinguish on whose behalf he was appearing.

The Chairman thanked the parties for their submissions and declared the hearing closed.

End of Minutes

Decision

This Board,

having noted this objection filed by Mr Clyde Muscat, Mr Lawrence Azzopardi and Mr Ian Azzopardi, Blue Lagoon Ferry Co-op (hereinafter referred to as the Appellants) on 23 January 2020, refers to the claims made by the same Appellants with regard to the 'Request for Proposals' of reference RFP 001/2019 listed as case No. 1427 in the records of the Public Contracts Review Board awarded by Transport Malta (herein after referred to as the Contracting Authority).

Appearing for the Appellants: **Dr Jonathan Mintoff**

Dr Larry Formosa

Appearing for the Contracting Authority: **Dr Shazoo Ghaznavi**

Whereby, the Appellants contend that:

- a) The 'Request for Proposal' (RFP) issued by Transport Malta should be declared ineffective for the following reasons:
  - i. There was no prior publication of the notice of the proposal in the Official Journal of the European Union.
  - ii. Interested parties were not notified, through the Public Procurement Platform, that the contract was awarded.

This Board also noted the Contracting Authority's 'Letter of reply' dated 31 January 2020 and its verbal submissions during the hearing held on 20 February 2020, in that:

a) The Authority maintains that:

- i. The contracts notice was published as per Directive 2014/23EC**
- ii. The award notice was also published through the Public Procurement Platform.**

This same Board also noted the testimony of the witness namely:

Ms Elizabeth Markham senior procurement manager (TM) duly summoned by the Public Contracts Review Board.

This Board also taken note of the documents submitted by Appellants:

Document 1 & 2 – EU Forms for Publication of Notes in the European Union Official Journal

Document 3 – Computer Printout of Notice of Award

This Board, after having examined the relevant documentation to this application and heard submissions made by the parties concerned, including the testimony of the witness duly summoned opines that the issues that merit consideration are two-fold namely:

a) **Prior publication notice of the RFP in the Official Journal of the European Union and**

b) **Publication of award through the Public Procurement Platform.**

1. **This Board would respectfully refer to clause 113 (Concession Contracts) of the Public Procurement Regulations, which states that:**

"Ineffectiveness of a Concession Contract

a. *113. (1) An interested party or a tenderer may file an application before the Public Contracts Review Board to declare that a concession contract with an estimated value which meets or exceeds the threshold established under Schedule 3 is ineffective.*

b. *(2) An interested party may only request the Public Contracts Review Board to declare a signed concession contract ineffective if the contracting authority or the contracting entity has awarded a contract without prior publication of a contract notice in the Official Journal of the European Union without this being permissible in accordance with Directive 2014/23/EC."*

2. **With regard to Appellants' claim that there was no prior publication of the RFP in the European Journal, this Board, after having carried out the necessary verifications, would confirm that such a prior notice was**

published in the Official Journal of the European Union on 29 May 2019 in Edition number 103, so that such a prior publication was, in actual fact, effected by the Authority.

3. With regard to the Appellants' claim that, in the Publication process, the Authority should have applied under different European Union forms for the publication of the noted, this Board, after hearing the credible testimony of the witness, can comfortably affirm that the Authority applied the Proper Common Procurement Value (CPV) code which was 60610000 and which refers specifically to ferry transport services under the European Union Directives. This Board was also made aware that, under European Union system when one enters the CPV code, which in this case, was the correct one, the proper form to be used is generated automatically, so that, the proper code chooses the proper form for the publication.
4. In this particular case, the publication was properly effected by the Authority, so much so that, such a prior notice was published in the European Journal included in issue of number 103.

Tenderers are to note that this information does not imply any objection on the part of Transport Malta to actually implement any of the decisions indicated.

02 August 2019

Date

In this regard, it is affirmatively clear that the publication of the prior notice was carried out in an appropriate manner by the Authority.

- 6. This Board must express its dismay and somewhat surprise to learn that Appellants were prejudiced due to lack of knowledge of the publication of RFP, when one takes into consideration the fact that same Appellants had requested clarifications during the process, so that they were well aware of the existence of the contract.**

- 7. This Board would also confirm that the whole procedure instituted and carried out by the Contracting Authority was in total conformity with provisions of domestic and European Union Legislation.**

In conclusion, this Board opines that:

- a) The publication of the prior notice of the RFP was appropriately effected in the Official Journal of the European Union, by the Contracting Authority.**

b) The notice of award was properly notified through the Public Procurement Platform.

c) The whole procedure regarding the publication of the prior notice and award notice, was in conformity with Local and European Union Directives.

In view of the above, this Board,

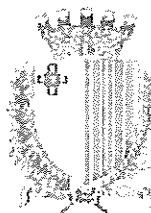
- i. does not uphold Appellants contention,**
- ii. confirms that the contract is valid and effective.**

**Dr Anthony Cassar
Chairman**

**Mr Lawrence Ancilleri
Member**

**Mr Carmel Esposito
Member**

5 March 2020

QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

S.T.O. PRIM IMHALLEF MARK CHETCUTI
PRESIDENT

ONOR. IMHALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO

ONOR. IMHALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 10 ta' Awwissu, 2020.

Numru 1

Appell numru 102/2020

Blue Lagoon Ferry Co-Op Limited
(Reġ n° 127); Clyde Muscat; Lawrence
Azzopardi u Ian Azzopardi

v.

L-Awtorità għat-Trasport f'Malta
u *Comino Ferries Co-op*
***Limited* (Reġ n° 118);**

1. Dan huwa appell ta' *Blue Lagoon Ferry Co-Op Limited*, Clyde Muscat, Lawrence Azzopardi u Ian Azzopardi ["l-Appellanti"] minn deċiżjoni tal-5 ta' Marzu 2020 tal-Bord ta' Revizjoni dwar Kuntratti Pubbliċi ["il-Bord ta' Revizjoni"], imwaqqaf taħt ir-Regolamenti dwar l-Akkwist Pubbiku [L.S. 601.03], li ċaħad talba tal-appellanti magħmula taħt ir-reg. 113 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni ["L.S.

601.09"] għal dikjarazzjoni ta' ineffettività ta' kuntratt ta' koncessjoni għal *ferry transport services*.

2. Il-fatti rilevanti seħnew hekk: kienet saret sejha mill-Awtorità għat-Transport f'Malta [l-Awtorità] għal "*proposals for a public service concession contract for the provision of passenger ferry services between Malta and Comino*". Dokumenti relattivi għas-sejha għal proposti ġew pubblikati fuq is-sistema elettroniku tad-Dipartiment tal-Kuntratti fis-27 ta' Mejju 2019 u fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea fid-29 ta' Mejju 2019. Il-kuntratt relattiv ingħata lil *Comino Ferries Co-Op Limited* ["*Comino Ferries*"] fil-25 ta' Ottubru 2019.

3. Billi dehrilhom li dan sar bi ksur tal-liġi u tar-regolamenti applikabbli, għar-raġuni:

- »i. that this contract has been signed without following the legal procedure, without prior publication of a contract notice in the Official Journal of the European Union without this being permissible in accordance with Directive 2014/ 23/EC;
- »ii. due to the fact that ... no publication of the contract notice was made as already stated further above, interested parties were not notified through the Public Procurement Platform that the contract was awarded. For all intents and purposes at law, the time period within which one may file an objection (appeal) from the Contracting Authority's award has not yet commenced. Therefore, the contract subject matter of this application was concluded by a contracting authority with *Comino Ferries Co-Op Limited* before the expiry of the period for the filing of an appeal as provided for in regulation 106, Concession Contracts Regulations;
- »iii. whilst also breaching other provisions of EU legislation.«

l-Appellanti fit-23 ta' Jannar 2020 ressqu talba quddiem il-Bord ta' Revizjoni taħt ir-reg. 113 tal-L.S. 601.09 għal dikjarazzjoni ta' ineffettività tal-kuntratt.

4. Bid-deċiżjoni tal-5 ta' Marzu 2020, li minnha sar dan l-appell, il-Bord ta' Reviżjoni iddeċieda hekk dwar l-oġġezzjoni tal-Appellanti:

»This board,

»having noted this objection filed by Mr Clyde Muscat, Mr Lawrence Azzopardi and Mr Ian Azzopardi, *Blue Lagoon Ferry Co-op* (hereinafter referred to as the Appellants) on 23 January 2020, refers to the claims made by the same Appellants with regard to the 'Request for Proposals' of reference RFP 001/2019 listed as case N° 1427 in the records of the Public Contracts Review Board awarded by Transport Malta (hereinafter referred to as the Contracting Authority).

»... ..

»Whereby the Appellants contend that:

- »a) the 'Request for Proposal' (RFP) issued by Transport Malta should be declared ineffective for the following reasons:
  - »i. there was no prior publication of the notice of the proposal in the Official Journal of the European Union;
  - »ii. interested parties were not notified, through the Public Procurement Platform, that the contract was awarded.
- »b) The evaluation committee should have carried out the necessary investigation to establish whether the preferred bidder had the necessary 'tool of trade' policy and other necessary permits to be eligible to carry out such type of works.

»This board also noted the Contracting Authority's 'Letter of Reply' dated 31 January 2020 and its verbal submissions during the hearing held on 20 February 2020, in that:

- » a) the Authority maintains that:
  - »i. the contracts notice was published as per Directive 2014/23EC;
  - »ii. the award notice was also published through the Public Procurement Platform.

»... ..

»This board, after having examined the relevant documentation to this appeal and heard submissions made by the parties concerned, including the testimony of the witness duly summoned, opines that the issues that merit consideration are two-fold, namely:

- »a) prior publication notice of the RFP in the Official Journal of the European Union and; and
- »b) publication of award through the Public Procurement Platform.

- »1. This board would respectfully refer to clause 113 (Concession Contracts) of the Public Procurement Regulations ... ..
- »... ..
- »2. With regard to Appellants' claim that there was no prior publication of the RFP in the European Journal, this board, after having carried out the necessary verifications, would confirm that such a prior notice was published in the Official Journal of the European Union on 29 May 2019 in edition number 103, so that such a prior publication was, in actual fact, effected by the Authority.
- »3. With regard to the Appellants' claim that, in the publication process, the Authority should have applied under different European Union forms for the publication of the notice, this board, after hearing the credible testimony of tile witness, can comfortably affirm that the Authority applied the proper Common Procurement Value (CPV) code which was 60610000 and which refers specifically to ferry transport services under the European Union Directives. This board was also made aware that, under European Union system, when one enters the CPV code, which in this case was the correct one, the proper form to be used is generated automatically, so that the proper code chooses the proper form for the publication.
- »4. In this particular case, the publication was properly effected by the Authority, so much so that such a prior notice was published in the European Journal included in issue of number 103.
- »5. With regard to Appellants' second contention, in that the award notice was not published through the Public Procurement Platform, this board would respectfully refer to the notice of award published on 2 August 2019, through the Public Procurement Platform as follows:
- »"The general public is hereby notified that *Transport Malta* made the recommendations indicated below:
- »"Tender Ref. N^o: TM_RFP001/2019
- »"Title: Request for Proposals for a Public Service Concession Contract for the provision of passenger service between Malta and Camino
- »" Decision: Award: Yes
- »" Fresh Call/Cancellation: No
- »"Recommended Tenderer: *Comino Ferries Co-OP Limited*
- »"Awarded Price exc. VAT €: € 562,258.00 for a period of 15 years
- »"Appeals Deposit €: € 75,000.00
- »"Tenderers are informed that any objection to the decision listed above must reach the Public Contracts Review Board (PCRB) by not later than noon of 12 August 2019. Objections must be accompanied by deposit to the

amount indicated against each respective advert; otherwise will not be [sc. considered].

»"Tenderers are to note that this information does not imply any objection on the part of *Transport Malta* to actually implement any of the decisions indicated.

»"02 August 2019

»"Date."

»The above-mentioned clause provides the necessary provision to ensure that the bidder must prove that he has enough resources for the ongoing service during the term of the contract.

»In this regard, it is affirmatively clear that the publication of the prior notice was carried out in an appropriate manner by the Authority.

»6. This board must express its dismay and somewhat surprise to learn that Appellants were prejudiced due to lack of knowledge of the publication of RFP, when one takes into consideration the fact that same Appellants had requested clarifications during the process, so that they were well aware of the existence of the contract.

»7. This board would also confirm that the whole procedure instituted and carried out by the Contracting Authority was in total conformity with provisions of domestic and European Union legislation.

»In conclusion, this board opines that:

»a) the publication of the prior notice of the RFP was appropriately effected in the Official Journal of the European Union, by the Contracting Authority;

»b) the notice of award was properly notified through the Public Procurement Platform;

»c) the whole procedure regarding the publication of the prior notice and award notice was in conformity with local and European Union Directives.

»In view of the above, this board:

» i) does not uphold Appellants' contention;

» ii) confirms that the contract is valid and effective.«

5. L-appellanti ressu appell minn din id-deċiżjoni b'rikors tat-12 ta' Ġunju 2020 li għalih *Comino Ferries* wiegbet fis-6 ta' Lulju 2020 u l-Awtorità wiegbet fit-8 ta' Lulju 2020. L-aggravju ewlieni tal-appell huwa, effettivamente, illi l-avviż tas-sejfa għal proposti ma ngħatax fil-forma u fiż-żmien li trid il-liġi.

6. Qabel ma tqis il-meritu tal-appell, iżda, il-qorti sejra tqis l-eċċezzjonijiet preliminari mressqa mill-Awtorità u minn *Comino Ferries*.
7. L-ewwel eċċezzjoni hija dik ta' dekadenza. Din l-eċċezzjoni tolqot mhux il-validità tal-appell quddiem din il-qorti iżda l-validità tal-oġġezzjoni mressqa quddiem il-Bord ta' Revizjoni fit-23 ta' Jannar 2020. Kemm *Comino Ferries* kif ukoll l-Awtorità rressqu l-eċċezzjoni, għalkemm *Comino Ferries* tgħid illi hija msejsa fuq ir-reg. 118(a)(ii) tal-L.S. 601.09 waqt illi l-Awtorità tistrieñ fuq ir-reg. 118(a)(i). Ir-reg. 118 igħid hekk:

»118. Rikorsi għall-ineffettività ta' kuntratt għandhom jitqiesu ammissibbli jekk ikunu magħmula:

- »(a) qabel l-iskadenza mill-inqas tletin jum kalendarji b'effett mill-jum wara d-data li fiha:
  - »(i) l-awtorità kontraenti jew l-entità kontraenti pubblikat avviż ta' għoti ta' kuntratt, sakemm dan l-avviż jinkludi ġustifikazzjoni tad-deċiżjoni tal-awtorità kontraenti jew tal-entità kontraenti li tagħti l-kuntratt mingħajr pubblikazzjoni minn qabel ta' avviż ta' kuntratt fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea; jew
  - »(ii) l-awtorità kontraenti jew l-entità kontraenti infurmat lill-offerenti u lill-kandidati konċernati dwar il-konkluzjoni tal-kuntratt;
- »(b) u f'kull każ ieħor qabel l-iskadenza ta' perjodu ta' mill-inqas sitt xhur b'effett mill-jum wara d-data tal-konkluzjoni tal-kuntratt.«

8. Il-para. (a)(i) ma jgħoddx għall-każ tallum. Dak il-paragrafu jolqot il-każ fejn, qabel l-għoti tal-kuntratt, ma jkunx ingħata avviż ta' kuntratt, u għalhekk ma jkunx hemm offerenti jew kandidati flief dak li lilu jkun ingħata l-kuntratt. Il-każ tallum ma kienx wieħed fejn seta' validament ma jingħatax dak l-avviż. Bla preġudizzju għall-kwistjoni jekk l-avviż li ngħata kienx validu (li hija l-meritu ta' wieħed mill-aggravji tal-appell), il-każ tallum kien wieħed fejn kellu jingħata avviż u dak l-avviż ingħata

u kien pubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea fid-29 ta' Mejju 2019.

9. Lanqas il-para. (a)(ii) ma jolqot il-każ tallum, għax l-Appellanti ma kinux "offerenti" jew "kandidat"¹. Il-każ għalhekk jaqa' taħt ir-reg. 118(b) u t-talba quddiem il-Bord ta' Revizjoni setgħet validament issir sa sitt xhur wara d-data tal-konkluzjoni tal-kuntratt. Il-kuntratt sar fil-25 ta' Ottubru 2019 u r-rikors quddiem il-Bord ta' Revizjoni sar fit-23 ta' Jannar 2020, anqas minn sitt xhur wara.
10. L-eċċezzjoni ta' dekadenza hija għalhekk miċhuda.
11. Tressqet ukoll eċċezzjoni ta' nuqqas ta' interess ġuridiku fl-appellanti.
12. *Comino Ferries* fissret l-eċċezzjoni hekk:

»... ..biex persuna tkun tista' tazzjona r-rimedju taħt l-artikolu 113, trid turi "interess". Għalhekk il-liġi tgħid "parti interessata" u mhux sempliciment "parti". Dan l-interess ... .. kellu jigi ippruvat mill-appellanti, u kellu jigi integrat u kostitwit mhux b'sempliċi interess ipotetiku jew akkademiku, imma bi prova li l-parti attriċi soffriet ħsara minħabba n-nuqqas allegat.

»... .. il-bord osserva korrettement li l-appellanti kienu lkoll konoxxenti dwar is-sejha mertu tal-każ, tant li talbu bosta kjarifiki mingħand l-Awtorità kontraenti. Konsegwentement, ikkonkluda korrettement il-bord, l-appellanti ma soffrew ebda preġudizzju anke *datum sed non concessum* li gie pubblikat avviz b'ieħor, kif qed isostnu huma.

»Illi dwar din il-parti tad-deċiżjoni, l-appellanti jargumentaw li l-element ta' preġudizzju ma kellux jitqies neċessarju sabiex jintegra l-azzjoni tagħhom. Sussidjarjament, isostnu li n-nuqqas tal-Awtorità li tippubblika l-avviz korrett minnu nnifsu kkawżalhom preġudizzju (però ma jispjegawx kif), u li f'kull każ huma jinsabu ċerti li kien hemm min ma pparteċipax fis-sejha minħabba dan in-nuqqas (mingħajr ma jgħidu min).

»Għalhekk biss, l-azzjoni tagħhom tfalli.

¹ Ir-reg. 2 tal-L.S. 601.09 igħid illi: »"kandidat" tfisser operatur ekonomiku li jkun wieġeb għal stedina jew li jkun gie mistieden jieħu sehem fi proċedura tal-għoti ta' konċessjoni«.

»L-esponenti tirribadixxi li l-ligi stress tikkwalifika l-parti li tista' tazżjona l-artikolu 113(2) bħala "parti interessata". L-interpretazzjoni tal-appellanti tirrendi l-kelma "interessata" superfluwa, u interpretazzjoni li twassal għal dak ir-riżultat ma tista' qatt tkun interpretazzjoni tajba. L-appellanti kellhom juru li għandhom interess ġuridiku sabiex iressqu din l-istanza, u dak l-interess jista' biss jigi integrat billi juru li n-nuqqas allegat minnhom wassal sabiex huma jgarrbu xi ħsara jew preġudizzju. Din il-prova l-appellanti ma għamluhx, u wisq inqas tista' titqies li saret f'din l-istanza permezz tal-konġetturi u ipoteżijiet esposti fir-rikors tal-appell.«

13. L-Awtorità fissret l-istess eċċezzjoni hekk:

»Illi l-appellanti kienu totalment estranji waqt li l-konċessjoni kienet miftuħa. Ma kinux offerenti, u l-unika attività li kellhom kienet waħda singulari, fejn kienu talbu xi kjarifika.

»Illi għalhekk wieħed jrid jara jekk fil-verità l-appellanti għandhom jitqiesu bħala parti interessata. Mill-*iter* proċesswali jirriżulta biss li l-appellanti, jew min minnhom, kienu sempliċiment fi stadju wieħed talbu xi kjarifika. Hemm beda u ntemm l-unika azzjoni li ħadu. ... .. [D]an l-hekk imsejjaħ 'interest' huwa ferm lillhinn minn dan li l-qrati tagħna dejjem irrikonoxxu bħala l-interess ġuridiku rikjest biex wieħed jipproponi azzjoni. Tant kemm hija wiesgħa d-definizzjoni li qegħdin jipproponu l-appellanti li għadu din l-azzjoni daqs li kieku kienet xi *actio popularis*!

»Illi għalhekk ukoll, dan ir-rekwiżit huwa nieqes u allura wkoll l-azzjoni odjerna għandha tiġi mwarrba.«

14. L-Appellanti jfissru l-interess tagħhom hekk:

»Illi fil-konsiderazzjonijiet tiegħu l-bord ikkonkluda illi l-esponenti ma sofrew ebda preġudizzju galadarba huma talbu kjarifika waqt il-proċess u għalhekk kienu jafu bl-eżistenza tas-sejha *de quo*. Bid-dovut rispett din il-konsiderazzjoni ma għandhiex mis-sewwa u dana peress li ... l-formalitajiet tal-pubblikazzjoni huma ta' ordni pubblika u kominutarja u anke jekk wieħed kellu jikkonkludi illi l-esponenti ma sofrewx preġudizzju dan l-istat ta' fatt ma jissanax il-proċeduri tal-pubblikazzjoni.

L-artikolu 113 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni ... jagħti l-fakultà lill-persuni interessati u kif ukoll lill-offerenti kollha li jkun ipparteċipaw fis-sejha li jipprezentaw rikors b'talba sabiex kuntratt ta' konċessjoni jigi dikjarat ineffettiv. Offerent ikollu konjizzjoni tas-sejha aktar minn persuna interessata *stante* li ma jitlobx sempliċi kjarifika hekk kif għamli l-esponenti iżda ikun saħansitra ipparteċipa bis-sħiħ billi jkun issottornetta l-offerta tiegħu. B'hekk il-fatt li l-appellanti kienu jafu li kien hemm is-sejha għall-proposti ma jxejjen bl-ebda mod il-proċedura odjerna.

»Illi l-element ta' preġudizzju ma huwiex rekwiżit sabiex it-talba għall-ineffettività ta' kuntratt tiġi milqugħa. L-artikoli 113 *et seq.* tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni mkien ma jesigu li r-

rikorrent irid isofri xi preġudizzju u għalhekk japplika l-prinċipju *ubi lex voluit dixit, ubi noluit tacuit*.

Illi dan a differenza mill-proċedura ta' appell minn deċiżjonijiet meħuda wara d-data tal-għeluq għall-prezentazzjoni ta' offerta hekk kif ikkontemplata tażt l-artikolu 106 fejn il-liġi testendi l-fakultà ta' appell lill-persuni li ssirilhom ħsara jew li jirriskjaw li ssirilhom ħsara bl-għoti ta' kuntratt, rifjut ta' offerta jew tħassir ta' sejfa għal offerta.

»Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost l-esponenti jikkontendu illi n-nuqqas tal-Awtorità li timxi mal-liġi pertinenti jikkawża minnu nnifsu preġudizzju fil-konfront tal-appellanti.

»Illi *di più*, jingħad illi n-nuqqas tal-awtorità kontraenti żgur li wassal sabiex terzi persuni ma ippartecipawx fis-sejfa u dan peress li d-dettalji tal-konċessjoni kien mistur għalihom. Dan jixhdu l-fatt li għas-sejfa saret offerta waħda biss. Dan l-istat ta' fatt holoq vantaġġ favur l-offerenti appellati.«

15. Il-fatt li r-reg. 113 innifsu jgħid illi rikors għal dikjarazzjoni ta' ineffettività ta' kuntratt jista' jittersaq minn "parti interessata jew offerent" juri illi mhux biss min ikun tefa' offerta jitqies li għandu l-interess meħtieġ. Ukoll ir-reg. 118, li jikkontempla termini differenti għal rikors magħmul minn offerent jew minn kandidat u rikors magħmul "f'kull każ ieħor", ikompli juri illi biex parti tista' titqies li jkollha interess mhux bilfors trid tkun offerent jew kandidat. Li hu meħtieġ hu li l-parti li tressaq ir-rikors turi x'inhu l-vantaġġ li qiegħda tfittex li tikseb, jew x'inhi l-ħsara li qiegħda tfittex li tevita, bit-talba tagħha.
16. Fil-każ tallum l-Appellanti kien ikollhom l-interess li trid il-liġi li kieku, ukoll jekk ma tefgħux offerta, seħħilhom juru li dan kien minħabba fin-nuqqasijiet fil-forma tal-avviż, li fuqu qegħdin isejsu l-appell. Madankollu waqt is-smiġħ tal-appell stqarrew illi ma kinitx dik ir-raġuni għala ma tefgħux offerta: ir-raġuni kienet li ma felhux jagħmlu l-investment kapitali meħtieġ biex jistgħu jwettqu l-kuntratt. Ukoll li kieku l-avviż ingħata kif jidhrilhom huma li kellu jingħata, xorta ma kinux jitfgħu offerta.

17. Qalu wkoll illi jekk il-kuntratt lil *Comino Ferries* jithalla jkollu effett, huma ma jkunux jistgħu jkomplu jagħtu servizz ta' trasport bil-baħar bejn Malta u Kemmuna. Dan, iżda, ikun il-każ ukoll jekk il-kuntratt jingħata validament, mingħajr l-irregolaritajiet li l-Appellanti jallegaw li kien hemm fl-avviż. L-Appellanti kienu jkunu jistgħu jkompu jagħtu dak is-servizz li kieku tefgħu offerta u ntlaggħet. Il-fatt illi, għal raġunijiet li ma għandhomx x'jaqsmu mal-aggravji tal-appell, għażlu li ma jitfgħux offerta jfisser illi, f'kull każ, ma jistgħux ikomplu jagħtu dak is-servizz, ladarba fost il-kondizzjonijiet tas-sejha hemm dik li s-servizz jingħata esklużivament mill-konċessjonarju li lili jingħata l-kuntratt².
18. L-Appellanti jgħidu wkoll illi, li kieku l-avviż tas-sejha ma kellux in-nuqqasijiet li jgħidu li għandu, kieku forsi ma kienx ikun hemm oblatur wieħed biss – *Comino Ferries* – iżda forsi kienu jitħajru oblaturi oħra. Apparti l-fatt illi din hija biss allegazzjoni gratuwita, ma ntweriex li dan kien jaħmel differenza għall-posizzjoni tal-Appellanti, ladarba xorta l-konċessjonarju magħżul, ukoll jekk ma jkunx *Comino Ferries*, kien ikollu l-esklużività. Kien ikun mod ieħor li kieku e.g. l-Appellanti wrew li oblatur potenzjali kien mhux biss jiffa' offerta li kieku l-avviż tas-sejha ma ngħatax bin-nuqqasijiet li l-Appellanti jaraw fih, iżda wkoll li kien ikun dispot jagħti sub-appalt lill-Appellanti, iżda ma tressqet ebda prova ta' hekk.
19. Fil-fehma tal-qorti, għalhekk, ma ntweriex illi l-Appellanti setgħu jitqiesu "parti interessata" għall-għanijiet tar-reg. 113 tal-L.S. 601.09.

---

² Section 4 – Terms of Reference, §1.4 tad-dokument tas-sejha għal proposti.

20. Il-qorti għalhekk ma tqisx aktar l-appell u teħles lill-Awtorità u lil *Comino Ferries* mill-ħarsien tal-ġudizzju. L-ispejjeż ta' dan l-episodju jħallsuhom l-Appellanti.

Mark Chetcuti
President

Giannino Caruana Demajo
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Registratur
rm

Fil-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili

338/23

KC-3

2501
2507
2507
2507
2515
2511
2512

Comino Ferries Co-op Limited

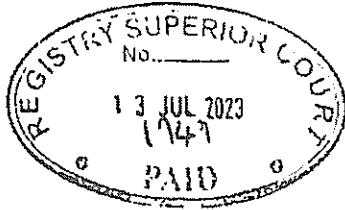
Vs.

Barbarossa Excursions Limited; Paul Buttigieg eżerċenti l-kummerċ bhala "Bella Comino Ferry"; Joseph Hili eżerċenti l-kummerċ bhala "Ta' Miema Boat Services"; Abela and Hearn Limited; Pleasure and Leisure Limited; Jonathan Grech eżerċenti l-kummerċ bhala "Joyride Water Sports"; George Attard eżerċenti l-kummerċ bhala "Xlendi Pleasure Cruises"; Adam Debrincat eżerċenti l-kummerċ bhala "Blue Lagoon Watersports"

Prz € 15.00
8 Reg € 48.00
8101 € 960

€ 72.60

Protest Ġudizzjarju ta' Comino Ferries Co-op Limited [Numru ta' Reġistrazzjoni 118]

Bir-rispett tipprotesta:

1. Illi s-soċjetà protestanti kkonkludiet kuntratt ta' konċessjoni għal servizz pubbliku »...for the Provision of Passenger Ferry Services between Malta and Comino« datat 25 t'Ottubru, 2019 mal-Awtorità għat-Trasport f'Malta, u dan wara sejha pubblika għall-offerti.
2. Illi in eżekuzzjoni tal-istess kuntratt ta' konċessjoni, l-Awtorità għat-Trasport f'Malta ħarġet *port notice* bin-numru 1/2020 datat 13 ta' Jannar 2020.
3. Illi l-protestati, flimkien ma' terzi, talbu u kisbu l-ispedizzjoni ta' mandat t'inibizzjoni bin-numru 109/2020 fl-ismijiet "Barbarossa Excursions Limited et vs. Awtorità għat-Trasport f'Malta", li permezz tiegħu l-istess Awtorità giet miżmuma milli ddahhal fis-seħh l-imsemmi *port notice*.

2512
ALLA
Sra l ma me
08-2020

4. Illi b'konsegwenza ta' dan il-mandat t'inibizzjoni, l-esponenti u l-Awtorità għat-Trasport f'Malta huma effettivament miżmuma milli jhaddmu u jimplementaw il-kuntratt ta' koncessjoni fuq imsemmi.
5. Illi sabiex il-protestati jżommu fis-seħh il-mandat t'inibizzjoni preċitat, huma ntavolaw kawża quddiem l-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet "Barbarossa Excursions Limited et vs. Awtorità għat-Trasport f'Malta et", u dan permezz tar-rikors ġuramentat bin-numru 873/2020 AF, liema kawża giet deċiża kontra l-istess protestati b'sentenza tal-10 ta' Mejju 2023.
6. Illi minkejja dan, il-protestati intavolaw appell minn din is-sentenza, u għalhekk il-mandat t'inibizzjoni fuq imsemmi għadu miżmum fis-seħh.
7. Illi l-appell interpost mill-protestati huwa kjarment appell temerarju u vessatorju, bl-iskop li jtawwal abbużivament l-effetti tal-mandat t'inibizzjoni suriferit, u dan irendi l-protestati responsabbli għad-danni kollha li qed jiġu mgarrba u li għad iridu jiġu mgarrba mis-soċjetà protestanti.

Għaldaqstant is-soċjetà protestanti, filwaqt li ggħib il-premess kollu a konjizzjoni formali tal-protestati u b'hekk tqieghdhom *in dolo, culpa et mora*, qieghda tinterpella lill-istess protestati sabiex sa mhux aktar tard minn ġimgħa min-notifika tal-preżenti, icedu l-appell temerarju minnhom interpost kif fuq premiss kif ukoll jitolbu u jiksbu r-revoka tal-mandat t'inibizzjoni bin-numru 109/2020, u fin-nuqqas, se tkun qed tipproċedi fil-konfront ta' kull wieħed mill-protestati għar-rizarċiment tad-danni li hija garrbet, qed iggarrab u għad trid iggarrab minhabba l-premess kollu, inkluż bl-ispedizzjoni tal-mandati kawtelatorji kollha opportuni.

Tant biex tagħrfu timxu.

Bl-ispejjeż u b'riserva ta' kull azzjoni oħra spettanti lis-soċjetà protestanti.

Avv Mark Simiana

91A/1, Triq l-Arċisqof, Valletta

Ilum 13 JUL 2023

lpreżentata mill PL G Bonello

bla dokk b PL G Bonello

Carina Abdilla

Esponenti: 54, Triq San Pawl, Mgarr, Malta

Notifika:

- (i) Barbarossa Excursions Limited; Status Quo, Dalelands Street, Qala, Ghawdex
- (ii) Paul Buttigieg eżerċenti l-kummerè bhala "Bella Comino Ferry"; 66, Triq Dun Alwiġ Mizzi, Gharb, Ghawdex
- (iii) Joseph Hili eżerċenti l-kummerè bhala "Ta' Miema Boat Services"; 33, Seashell, Triq il-Kunsill Ċiviku, Rabat, Ghawdex
- (iv) Abela and Hearn Limited; 3, Triq Bugharbiel, Żejtun
- (v) Pleasure and Leisure Limited; 30, Tas-Sellum, N/S off Marfa Road, Mellicha
- (vi) Jonathan Grech eżerċenti l-kummerè bhala "Joyride Water Sports"; St Joseph Court, Triq tas-Salib, Qala, Ghawdex
- (vii) George Attard eżerċenti l-kummerè bhala "Xlendi Pleasure Cruises"; Lampuka, Flat 1, Triq il-Kantra, Munxar, Xlendi, Ghawdex
- (viii) Adam Debrincat eżerċenti l-kummerè bhala "Blue Lagoon Watersports"; True Blue, Triq San Blas, Nadur, Ghawdex

Nghid u nizgura li
nnotifikajt lil Abela and Hearn Ltd
b'kopja..... Protest .....
bil-posta b'registrazzjoni Nru..... 2508
filmkien ma' estratt mill-art 5 ta' Pro
Gudizzjarji (Uzu tal-ilsien Ingliż)
tal-Ligijiet ta' Malta.

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

21.07.2023
19.07.2023

Nghid u nizgura li
nnotifikajt lil Paul Butiques
b'kopja..... Protest .....
bil-posta b'registrazzjoni Nru..... 2506
filmkien ma' estratt mill-art 5 ta' Pro
Gudizzjarji (Uzu tal-ilsien Ingliż)
tal-Ligijiet ta' Malta.

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

21.07.2023
19.07.2023

Nghid u nizgura li
nnotifikajt lil Joseph Hill
b'kopja..... Protest .....
bil-posta b'registrazzjoni Nru..... 2507
filmkien ma' estratt mill-art 5 ta' Pro
Gudizzjarji (Uzu tal-ilsien Ingliż) K
tal-Ligijiet ta' Malta.

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

21.07.2023
19.07.2023

Nghid u nizgura li
nnotifikajt lil Jonathan Grech
b'kopja..... Protest .....
bil-posta b'registrazzjoni Nru..... 2510
filmkien ma' estratt mill-art 5 ta' Pro
Gudizzjarji (Uzu tal-ilsien Ingliż)
tal-Ligijiet ta' Malta.

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

31.07.2023
No Date

Nghid u nizgura li
nnotifikajt lil Barbarossa Exhibitions Ltd
b'kopja..... Protest .....
bil-posta b'registrazzjoni Nru..... 2505
filmkien ma' estratt mill-art 5 ta' Pro
Gudizzjarji (Uzu tal-ilsien Ingliż)
tal-Ligijiet ta' Malta.

A. Malli
Alexander Mallia

Illum 1.08.2023
Nghid u nizgura li ma nnotifikajx li
Adam Debrina Ltd
B'kopja Protest
bil-Post billi Unclaimed
B'dan għarraft permezz ta' ittra DR / P. 2511

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

Illum 4.08.2023
Nghid u nizgura li ma nnotifikajx li

Pleasure and Leisure Ltd
B'kopja Protest
bil-Post billi Unclaimed
B'dan għarraft permezz ta' ittra DR / PL 2509

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

Illum 21.08.2023
Nghid u nizgura li ma nnotifikajx li

George Attard
B'kopja Protest
bil-Post billi Unclaimed
B'dan għarraft permezz ta' ittra DR / PL 1511

A. Malli
Alexander Mallia
MARIXXAL

4. Illi b'konsegwer
Trasport FM
kuntratt ta'

5. Illi

Fil-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili

Prez: C 15.00

Ing: C 10.00

Net: C 11.20

20Fl-atti tal-protest għadizzjarju bin-numru
338/23 fl-ismijiet:

Comino Ferries Co-op Limited

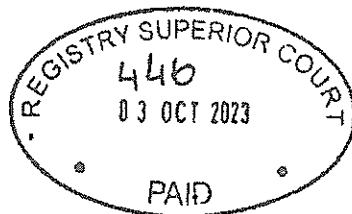
versus

Barbarossa Excursions Limited et

Kontro-protest ta' Barbarossa Excursions Limited (C34973); Paul Buttigieg (ID 11492G) eżerċenti fil-kummerċ bhala "Bella Comino Ferry"; Joseph Hili (ID 3782G) eżerċenti fil-kummerċ bhala "Ta' Miema Boat Services"; Abela and Hearn Limited (C85739); Pleasure and Leisure Limited (C18692); Jonathan Grech (ID 9789G) eżerċenti fil-kummerċ bhala "Joyride Water Sports"; George Attard (ID14469G) eżerċenti fil-kummerċ bhala "Xlendi Pleasure Cruises"; u Adam Debrincat (ID13999M) eżerċenti fil-kummerċ bhala "Blue Lagoon Watersports"

Jesponu bir-rispett:

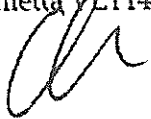
1. Illi l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet magħmula mill-koperattiva protestanta fil-protest għadizzjarju tagħha huma infondati fil-fatt u fid-dritt u huma intiżi biss sabiex ibeżżgħu lill-protestati milli jkompli bl-eżerċizzju legittimu tad-drittijiet u r-rimedji tagħhom;
2. Illi l-protestati għandhom kull dritt fil-liġi li jappellaw sentenza deciża u, fl-umli fehma tal-protestati, l-aggravji mressqa huma validi u ċertament mhux temerari, vessatorji jew abbużivi;
3. Illi kif stabbilit mill-gurisprudenza, is-suċċess jew telfien ta' kwistjoni fil-mertu ma tista' qatt tfisser li mandat kawtelatorju nħareġ b' mod vessatorju. Għalhekk, il-kwistjoni ta' jekk huwiex raġonevoli li mandat kawtelatorju jinżamm fis-seħħ jew jekk huwiex meħtieġ jew ġustifikabbli li tali mandat jinżamm fis-seħħ ma tiddependi xejn mill-eventwali każda tal-kawżali fil-mertu tat-talbiet eżekutanti;
4. Illi, fi kwalunkwe każ u mingħajr preġudizzju għas-suespost, il-pretensjoni tal-koperattiva protestanta għad-danni hija bla bażi peress li l-koperattiva protestanta għadha qed topera fis-suq in kwistjoni. In oltre, u *ex admissis*, il-konċessjoni *de quo* hija sospiża u għalhekk kwalunkwe drittijiet jew pretensjonijiet li l-protestanta jista' jkollha mill-konċessjoni, jekk tibqa' valida u fis-seħħ, jibqgħu għalhekk impregudikati;

5. Illi ghalhekk, il-protestati jiddiffidaw lill-protestanta milli tipprocedi gudizzjarjament fil-konfront tagħhom billi, fiċ-ċirkostanzi, l-istess jistgħu biss jirrażentaw il-fieragħ u l-vessatorju;

Bl-ispejjeż u b'riżerva għal kull azzjoni spettanti lill-protestati fil-konfront tal-protestanti.

Av. Sylvann Aquilina Zahra
171, Old Bakery Street
Valletta VLT1455

Av. Clement Mifsud Bonnici
171, Old Bakery Street
Valletta VLT1455

Av. Antoine Cremona
171, Old Bakery Street
Valletta VLT1455

P.L. Lindsey Galea
171, Old Bakery Street
Valletta VLT1455

Notifika: Comino Ferries Co-op Limited, 54, Triq San Pawl, Mgarr, Malta

- 3 OCT 2021

lil/um _____
lppreżentata min _____ P.L. Galea _____
bla oock/b _____

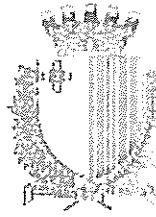
CASSIN
Dup by

250
250
250
250
250
250

1 -
Nominat... 25.10.2013
Nghid u nizgura II III... 16.10.2013...
nnoufkejt III...
b'kopja...
bll-posta b're...
filmklen ma' estratt mill-art 5 tal-A...
Gudizzarji (Uzu tal-ilsion Ingliż) ta' Malta.
tal-Ligijiet ta' Malta.

Alexander Mallia
MARIXXAL

K2-5

Qorti: TA' L-APPELLI CIVILI (SUPERJURI) - QORTI TA' L-APPELL
Gudikant/i: S.T.O. PRIM IMHALLEF MARK CHETCUTI; ONOR. IMHALLEF CHRISTIAN FALZON
SCERRI; ONOR. IMHALLEF JOSETTE DEMICOLI

Appell Civili numru: 873 / 2020

Numru fil-lista: 5

Partijiet: BARBAROSSA EXCURSIONS LIMITED ET vs AWTORITA GHAT-TRASPORT
F'MALTA ET

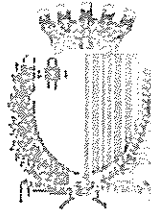
Data: 06/06/2024

Meta ssejjah l-appell dehru (i) l-avukat Clement Mifsud Bonnici ghall-atturi appellanti, (ii) l-avukat Jonathan Thompson ghall-konvenuta appellata Comino Ferries Co-op Limited u (iii) l-avukata Jessica Formosa ghall-Awtorita' ghat-Trasport f'Malta appellata.

Inqrat u nghatat sentenza.

L-appell gie deciz.

Mary Josephine Musu'
Deputat Registratur

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF CHRISTIAN FALZON SCERRI
ONOR. IMĦALLEF JOSETTE DEMICOLI**

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 6 ta' Ġunju, 2024.

Numru 5

Rikors numru 873/20/1 AF

Barbarossa Excursions Limited (C-34973)

Hornblower Company Limited (C-14797)

**Alexander Caruana eżerċenti fil-kummerċ bħala «Amazing
Charters»**

Paul Buttigieg eżerċenti fil-kummerċ bħala «Bella Comino Ferry»

Joseph Hilli eżerċenti fil-kummerċ bħala «Ta' Miema Boat Services»

Gozo Yachting and Diving Services Limited (C-18426)

**Raymond Xuereb eżerċenti fil-kummerċ bħala «Optimum Private
Charters»**

Supreme Travel Limited (C-16408)

Abela and Hearn Limited (C-85739)

Pleasure and Leisure Limited (C-18692)

Jonathan Grech (ID 9789G) eżerċenti fil-kummerċ bħala «Joyride Water Sports»

Luzzu Cruises Limited (C-33710)

George Attard eżerċenti fil-kummerċ bħala «Xlendi Pleasure Cruises»

Jonathan Grech (ID 22481G) eżerċenti fil-kummerċ bħala «Sea Trips»

Adam Debrincat eżerċenti fil-kummerċ bħala «Blue Lagoon Watersports»

v.

Awtorità għat-Trasport f'Malta

**Comino Ferries Co-op Limited (Cooperative Registration No. 118)
għal kull interess li jista' jkollha**

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza dwar appell tal-atturi: (i) Barbarossa Excursions Limited, (ii) Paul Buttigieg, (iii) Joseph Hilli, (iv) Abela and Hearn Limited, (v) Pleasure and Leisure Limited, (vi) Jonathan Grech li jikkummerċja bl-isem ta' «*Joyride Water Sports*», (vii) George Attard u (viii) Adam Debrincat, minn sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili nhar l-10 ta' Mejju, 2023, li permezz tagħha astjeniet milli tiegħu aktar qies tal-kawża, kif ukoll ordnat lill-atturi sabiex iħallsu l-ispejjeż tal-kawża f'sehem indaqs bejniethom, u dan wara li sabet li hi m'għandhiex il-kompetenza *ratione materiae* sabiex tisma' u tiddeċiedi din il-kawża.

Daġla

2. B'rikors maħluf imressaq fit-30 ta' Settembru, 2020, l-atturi fessru li huma għandhom liċenzja għall-ġarr tal-passiġġieri bil-baħar, u li ilhom għal għexieren ta' snin joffru dawk is-servizzi bejn Malta u Kemmuna, kif ukoll bejn Għawdex u Kemmuna.

3. Jgħidu li fis-27 ta' Mejju, 2019, l-Awtorità għat-Trasport f'Malta narget sejha għal kompetizzjoni għal konċessjoni ta' servizz tal-ġarr ta' passiġġieri bil-baħar bejn il-gżira ta' Malta u dik ta' Kemmuna. Għal din is-sejha, li kienet iggib l-isem uffiċjali ta' «*Request for Proposals for a Public Service Concession Contract for the Provision of Passenger Ferry Services between Malta and Comino*», ħadet sehem biss il-koperattiva konvenuta Comino Ferries Co-op Limited.

4. Isostnu li għall-bidu ta' Awwissu tas-sena 2019, l-Awtorità konvenuta ħabbret li l-offerta ta' Comino Ferries Co-op Limited kienet intagħżlet għall-għotja tal-konċessjoni, u fil-jum tal-25 ta' Ottubru, 2019, il-konvenuti mbagħad ffirmaw il-ftehim ta' konċessjoni li għalih giet mitbugħa dik is-sejha pubblika.

5. L-atturi ssoktaw billi jgħidu li ftit tax-xhur wara l-iffirmar ta' dak il-

kuntratt ta' konċessjoni, l-Awtorità konvenuta *ħarget port notice*, li fiha ħabbret li l-proċess tal-għotja tal-konċessjoni għas-servizz tal-garr ta' passigġieri bil-baħar bejn Malta u Kemmuna kien intemm, u li dak is-servizz kien ser jibda jingħata b'effett mill-25 ta' Jannar, 2020. Bl-istess *port notice*, l-Awtorità konvenuta wissiet li:

«In terms of the agreement, the Authority will be granting the Operator the exclusive right to provide scheduled passenger ferry services by sea on the route between the coastal area covering Cirkewwa South Quay to Marfa, Malta and the landing places found therein, and the berthing facilities and landing places in Blue Lagoon and Santa Marija Bay in Comino at all times. The Authority shall not authorise other passenger ferry operators to provide the same and/or similar services with the same rights on this route. All the berthing facilities and landing places are indicated in the attached respective charts, whereas the coastal area is indicated in Magenta on the attached Chart (1) 'Coastal Area — Comino Ferry', Chart (2) Priority Berthing Landing Places — Cirkewwa, Chart (3) Priority Berthing Landing Place — Marfa, Chart (4) Priority Berthing Landing Place — Blue Lagoon, Chart (5) Priority Berthing Landing Place — Santa Marija Bay.

These exclusive rights shall not affect the transport services provided to Comino Hotel or any other tourist and holiday accommodations in Comino, their guests, employees, service providers and any other person requiring access to these destinations and their property by Kemmuna Limited or other service provider replacing same. These transport services shall remain unrestricted and unhindered at all times.

The Operator shall not have any exclusive berthing rights but shall enjoy priority berthing rights at the landing places in Cirkewwa and Marfa, Malta and in Blue Lagoon and Santa Marija Bay, Comino marked in the Annex of this Port Notice. Owners, Operators and Masters and Crew of Commercial vessels are directed to observe and comply with the above directions as of the 25th of January, 2020. Legal and enforcement action will be taken in the event of any non-compliance.»

6. F'dan il-kwadru, l-atturi argumentaw, li kemm il-ftehim ta' konċessjoni, kif ukoll il-*port notice*, wasslu għall-impożizzjoni ta' żewġ restrizzjonijiet ewlenin fuq il-libertà tal-għotja ta' servizzi ta' trasport

marittimu fil-gżejjer Maltin. Dik tal-ewwel hija dwar l-esklussività fl-għotja tas-servizz tal-garr ta' passigġieri bil-baħar bejn il-Marfa, iċ-Ċirkewwa u Kemmuna, għaż-żmien ta' mill-inqas ħmistax-il sena. It-tieni restrizzjoni hija mbagħad dwar il-prijorità fl-irmigġ (*priority berthing*) f'dawk il-mollijiet milquta bl-istess konċessjoni u *port notice*.

7. Fuq ix-xilja li l-Awtorità ma kellha l-ebda raġuni mistħoqqa għalfejn kellha tintervjeni fis-suq milqut bil-konċessjoni, kif ukoll fuq il-premessa li dawk ir-restrizzjonijiet huma ta' xkiel għaċ-ċaqliq ħieles ta' servizzi fis-suq intern, l-atturi ilmentaw li t-tali restrizzjonijiet huma «*fundamentalment inkompatibbli*» mar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3577/92 tas-7 ta' Diċembru 1992 li japplika l-prinċipju ta' libertà li jiġu pprovduti servizzi għat-trasport marittimu fi f'dan l-Istati Membri (kabotaġġ marittimu) (minn issa 'l hemm imsejjaħ ukoll bħala «*ir-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu*»).

8. Fost argumenti oħra, l-atturi saħqu li ż-żewġ restrizzjonijiet imsemmija minnhom ser iġibu fuqhom il-konsegwenza li jaqtgħuhom għalkollox 'il barra mis-suq, u dan anke għaliex il-moll fil-bajja tal-*blue lagoon* f'Kemmuna huwa żgħir wisq, u bil-prijorità fl-irmigġ li Comino Ferries Co-op Limited ser tkun qiegħda tgawdi fuq dak il-moll, huma mhux ser jifdlilhom ħin biżżejjed biex iniżżlu jew jgħabbu l-passigġieri minn fuq it-tali moll. Għall-atturi r-restrizzjonijiet kienu wkoll għalhekk qegħdin

jikkawżawhom il-ħsara.

9. Wara li xlew ukoll lill-Awtorità b'diskriminazzjoni kontrihom, kif ukoll saħqu li huma jgawdu minn aspettattiva legittima li l-Awtorità tħares l-interessi tagħhom, l-atturi talbu lill-Ewwel Qorti sabiex:

«1. Tiddikjara illi l-Port Notice No. 01/2020 Ref: TM/PYD/32/19 datata 13 ta' Jannar 2020 tikser il-liġi u konsegwentement, tgħaddi sabiex tiddikjara lill-istess nulla, invalida u mingħajr effett;

2. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-Concession Agreement for the Public Service Concession for the Provision of Passenger Ferry Services Between Malta and Comino datat 25 ta' Ottubru 2019 bejn l-Awtorità intimata u l-kooperativa intimata jkser il-liġi, u konsegwentement, tgħaddi sabiex tiddikjara lill-istess null, invalidu u mingħajr effett;

3. Tiddikjara u tiddeciedi illi (i) bil-ħruġ tal-Port Notice No. 01/2020 Ref: TM/PYD/32/19 datat 13 ta' Jannar 2020 u/jew (ii) bl-eżekuzzjoni u bl-implementazzjoni tal-Concession Agreement for the Public Service Concession for the Provision of Passenger Ferry Services Between Malta and Comino datat 25 ta' Ottubru 2019; l-Awtorità intimata naqset mill-obbligi tagħha fil-liġi inter alia taħt Artikolu 1 u 4 tar-Regolament 3577/92 dwar il-kabotaġġ marittimu;

4. Tiddikjara u tiddeciedi illi b'riżultat tal-aġir tal-intimati, jew min minnhom, ir-rikorrenti sofrew danni li għalihom huma unikament responsabbli l-intimati jew min minnhom;

5. Tillikwida d-danni sofferti mir-rikorrenti okkorrendo bin-nomina ta' periti nominandi;

6. Tordna lill-intimati, jew min minnhom, iħallsu lir-rikorrenti d-danni hekk likwidati minn din l-Onorabbli Qorti, bl-ispejjeż, inkluż, dak tal-mandat ta' inibizzjoni numru 109/2020/TA.»

10. Bi twegiba maħlufa mressqa fl-4 ta' Novembru, 2020, Comino Ferries Co-op Limited (minn issa 'l hemm imsejħha wkoll bħala «Comino Ferries») laqgħet għall-kawża billi qajmet għadd ta' eċċezzjonijiet kemm ta' sura preliminari kif ukoll fil-mertu. Fost l-eċċezzjonijiet preliminari,

Comino Ferries qajmet dawn l-eċċezzjonijiet:

«3. Bla ħsara għas-sueċċepit, dina l-Onorabbli Qorti m'għandhiex għurisidizzjoni sabiex tissindika jew tistħarreg is-siwi jew il-validità ta' sejha għall-offerti għal konċessjoni pubblika, billi dik il-gurisidizzjoni hija espressament riservata mil-ligi lill-Bord ta' Revizjoni dwar Kuntratti Pubbliċi.

4. Bla ħsara għall-premess, din l-azzjoni hija irritwali u inammissibbli billi l-atturi kollha kellhom rimedju ordinarju taħt l-Artikoli 98 u 106, fost dispożizzjonijiet oħra, tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni, u per konsegwenza huma prekluzi milli jressqu din l-azzjoni.

5. Bla ħsara għall-permess, l-azzjoni attriċi hija wkoll perenta a tenur tal-Artikolu 469A(3) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.»

11. L-Awtorità għat-Trasport f'Malta wiegħbet għal din il-kawża fis-6 ta' Novembru, 2020, u b'hal Comino Ferries, l-Awtorità, fost eċċezzjonijiet oħra, qajmet dawn l-eċċezzjonijiet preliminari:

«3. Illi preliminarjament ukoll, sa fejn jidher li l-azzjoni tal-atturi hija msejsa sabiex b'xi mod tannulla l-effetti tar-riżultat tal-proċess tas-sejha inkwistjoni, allura l-atturi kellhom a dispożizzjoni tagħhom rimedji speċjali emergenti mill-Artikolu 98 u 106 tal-Ligi Sussidjarja 601.09, liema rimedji l-atturi għażlu li ma jeżercitawx u allura huma prekluzi issa milli jmexxu b'din l-azzjoni li għandha titqies irritwali u inammissibbli.

4. Illi preliminarjament ukoll, u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjoni enumerata tlieta, din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex għurisidizzjoni sabiex tiddeċiedi din il-vertenza stante li stħarriġ rigwardanti sejniet għal offerti għal konċessjonijiet pubbliċi jaqgħu fil-gurisidizzjoni espressa tal-Bord ta' Revizjoni dwar Kuntratti Pubbliċi.

5. Illi preliminarjament, fil-każ li l-azzjoni esperita hija dik ai termini tal-Artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta allura l-istess hija milquta bid-dekadenza ta' sitt xhur.»

12. Fis-seduta tat-28 ta' Settembru, 2021, il-partijiet qablu li jillimitaw il-provi tagħhom dwar l-ewwel tliet talbiet tar-rikors maħluf, u li kellha tingħata sentenza parzjali fuq dawk l-istess talbiet.

13. Fuq talba tal-atturi li ma gietx opposta mill-konvenuti, b'digriet mogħti waqt l-istess seduta tat-28 ta' Settembru, 2021, l-Ewwel Qorti ordnat li l-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020 jibdew jiffurmaw parti mill-atti ta' din il-kawża.

14. Bi tliet noti separati mressqa fil-11, fit-13 u fl-14 ta' Ottubru, 2021, Alexander Caruana, Luzzu Cruises Limited u Horn Blower Company Limited, rispettivament, stqarrew li kienu qegħdin iċċedu l-kawża kontra l-konvenuti. Fid-dawl ta' dan, b'digriet mogħti fil-miftuħ waqt is-seduta tas-17 ta' Jannar, 2022, l-Ewwel Qorti, iddikjarat li ma kinitx ser tieħu iktar qies tal-kawża, sa fejn din kienet tolqot lil Alexander Caruana, Luzzu Cruises Limited u Horn Blower Company Limited.

15. B'sentenza mogħtija fl-10 ta' Mejju, 2023, l-Ewwel Qorti qatgħet il-kawża billi, filwaqt li laqgħet it-tielet eċċezzjoni ta' Comino Ferries u r-raba' eċċezzjoni tal-Awtorità, iddikjarat li m'għandiex ġurisdizzjoni sabiex tisma' u tiddeciedi l-kawża u għalhekk astjeniet milli tkompli tieħu qies tal-kawża. L-Ewwel Qorti ordnat ukoll lill-atturi sabiex iħallsu l-ispejjeż tal-kawża f'sehem indaqs bejniethom.

16. Fost ir-raġunijiet li wasslu lill-Ewwel Qorti għal din id-deċiżjoni kien hemm dawn li ġejjin:

«L-atturi laqgħu billi eċċepew illi l-azzjoni odjerna mhijiex waħda dwar sfharrig ta' għemil amministrattiv mwettaq mill-Awtorità intimata iżda hija azzjoni mmirata lejn li jiġi stabbilit jekk l-aġir tal-Awtorità konvenuta huwiex konformi mad-dritt Komunitarju senjatament ir-Regolament numru 3577/92 dwar il-kabotaġġ marittimu.

Eżaminati l-atti tal-kawża, il-motivazzjoni tal-atturi wara dawn il-proċeduri u t-tir tagħhom kif rispekkjat fl-ewwel talba, il-Qorti tqis illi minkejja l-fatt li l-atturi qegħdin jittentaw ilibbsu libsa differenti lil din l-azzjoni, il-kawża tibqa' essenzjalment waħda dwar sfharrig ta' għemil amministrattiv. Permezz tal-ewwel talba l-atturi qegħdin jitolbu dikjarazzjoni li l-Port Notice No. 01/2020 Ref: TM/PYD/32/19 datata 13 ta' Jannar 2020 tikser il-liġi u konsegwentment qegħdin jitolbu li din il-Port Notice tiġi dikjarata nulla, invalida u mingħajr effett fil-liġi. Sabiex tistabbilixxi jekk tabilhaqq il-Port Notice jiksirx il-liġi, il-Qorti triq neċessarjament tisharreg l-għemil amministrattiv li wassal għall-ħruġ ta' dak il-Port Notice.

Il-bażi tal-Port Notice hija s-sejha pubblika permezz ta' liema l-Awtorità konvenuta sejhet fuq il-pubbliku sabiex jagħmel l-offerta tiegħu għall-provvista tas-servizz minnha meħtieġ. Fis-sentenza tagħha fl-ismijiet **Associated News Group Limited v. L-Awtorità tat-Turiżmu ta' Malta et** deċiża minn din il-Qorti diversament preseduta fit-30 ta' Gunju 2020, il-Qorti għamlet is-segweni oġġettazzjonijiet inkwantu n-natura ta' sejha pubblika:

[...]

Fil-każ illi għandha quddiemha l-Qorti llum, il-fatti li taw lok għall-kawża odjerna huma naxxenti minn deċiżjoni tal-Awtorità konvenuta li toħroġ sejha pubblika għall-għoti ta' servizz. Dan kollu jinkwadra perfettament fl-ambitu tal-Artikolu 469A(2) tal-Kap. 12 liema dispożizzjoni taqra hekk:

«(2) F'dan l-artikolu –

"egħmil amministrattiv" tfisser il-ħruġ ta' kull ordni, liċenza, permess, warrant, deċiżjoni jew ir-rifjut għal talba ta' xi persuna li jsir minn awtorità pubblika, iżda ma tinkludix xi haġa li ssir bl-għan ta' organizzazzjoni jew amministrazzjoni interna fl-istess awtorità.»

Stabbilit illi l-azzjoni odjerna tinkwadra bħala waħda fit-termini tal-Artikolu 469A tal-Kap. 12, imiss issa li l-Qorti tgħaddi sabiex tisharreg il-kwistjoni tal-ġurisdizzjoni tagħha sabiex tiddeċiedi din il-kawża. F'dan il-każ isib applikazzjoni l-Artikolu 469A(4) tal-Kap. 12 liema dispożizzjoni tipprovdi illi:

«(4) Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma għandhomx japplikaw meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att amministrattiv partikolari quddiem qorti jew tribunal jiġi provdut dwaru f'xi liġi oħra.»

Il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-7 ta' April 2003 fl-ismijiet **Victor Attard et v. Iċ-Chairman tal-Awtorità tal-Ippjanar**. F'dan il-każ l-atturi applikaw għall-permess sabiex jiżviluppaw il-proprjetà tagħhom biss waqt li l-Awtorità akkordat il-permess lill-ġirien tal-atturi ċaħdet l-applikazzjoni tal-atturi. Aggravati b'din id-deċiżjoni l-atturi talbu li l-Awtorità tiġi misjuba responabbli għad-danni. L-Awtorità konvenuta laqgħet billi eċċepiet in-nuqqas ta' ġurisdizzjoni tal-Qorti ordinarja għaliex qalet li l-ġurisdizzjoni esklussiva hija tal-Bord tal-Appell dwar l-ippjanar. Fis-sentenza tagħha tat-23 ta' Ottubru 1998 l-Ewwel Qorti laqgħet l-ewwel eċċezzjoni u ddikjarat li ma kellhiex kompetenza sabiex tieġu konjizzjoni tat-talbiet attriċi. Sar appell u fis-sentenza tagħha l-Qorti tal-Appell qalet hekk:

«9. Issa fil-każ odjern, l-atturi appellanti qegħdin jeżerċitaw azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva skont l-Artikolu 469A tal-Kap. 12. Dan l-artikolu jagħti ġurisdizzjoni lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili li tistħarreġ il-validità ta' għemil amministrattiv f'każijiet speċifiċi imsemmija fl-istess dispożizzjoni. Ta' min isemmi hawn li fost il-limitazzjonijiet għall-eżerċizzju ta' azzjoni simili (ta' judicial review) wieħed isib is-subartikolu 4 li jgħid hekk: «Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu ma għandhomx japplikaw meta l-mod ta' kontestazzjoni jew ta' ksib ta' rimedju dwar xi att amministrattiv partikolari quddiem qorti jew tribunal jiġi provdut dwaru f'xi liġi oħra.»

Hu dan appuntu li ġara fil-każ odjern. L-Att imsemmi tal-1992, eżattament fl-artikolu 36 u 37, kien joffri rimedju għad-dewmien lamentat mill-appellanti – rimedju li ma utilizzawx. Skont dan is-subartikolu (4) ladarba l-appellanti kellhom provdut rimedju «b'liġi oħra» l-Artikolu 469A ma baqax applikabbli. Għalhekk il-ġurisdizzjoni speċjali li jstabbilixxu l-istess Artikolu 469A sfat nieqsa.

10. Għalhekk il-konklużjoni li wasslet għaliha l-Ewwel Qorti u oġoè fejn iddikjarat ruħha inkompetenti li tieġu konjizzjoni tat-talbiet tidher legalment korretta. (Ara wkoll: **Richard Zammit v. Chairman tal-Awtorità tal-Ippjanar**, Qorti tal-Appell, 31 ta' Meju 2002; **Topcat Holdings Limited v. Eurostyle Limited et, Prim'Awla tal-Qorti Ċivili**, 23 ta' Frar 2022 – mhux appellata)»

Fil-każ in diżamina għandhom japplikaw l-Artikolu 98 u 106 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni (L.S. 601.09) liema dispożizzjonijiet jaqraw hekk:

«98. Kandidati prospettivi jistgħu, ġurnata qabel id-data tal-għeluq ta' sejha għal kompetizzjoni, jipprezentaw rikors b'raġunijiet quddiem il-Bord ta' Reviżjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi:

(a) sabiex jiġu mwarrba jew jiġi żgurat t-twarrib ta' deċiżjonijiet inklużi l-klawsoli li jkun fih d-dokument ta' akkwist u noti ta' kjarifika meħuda illegalment f'dan l-istadju jew li huma ppruvati li jkunu impossibbli li jitwettqu; jew

(b) sabiex jiġu determinati kwistjonijiet relatati mas-sottomissjoni ta' offerta permezz ta' pjattaforma tal-akkwist elettroniku tal-gvern; jew

(c) sabiex jitneħħew speċifikazzjonijiet tekniċi, ekonomiċi jew finanzjarji diskriminatorji li jkunu preżenti fis-sejha għal kompetizzjoni, fid-dokument ta' konċessjonijiet, fin-noti ta' kjarifikazzjonijiet jew f'kwalunkwe dokument ieħor relatat mal-proċedura tal-għoti ta' kuntratt; jew

(d) sabiex jiġu kkoreġuti żbalji jew sabiex jitneħħew ambigwitaġiet ta' xi frażi jew klawsole partikolari inklużi fis-sejha għal kompetizzjoni, fid-dokument ta' konċessjonijiet, fin-noti ta' kjarifikazzjonijiet jew f'kwalunkwe dokument ieħor relatat mal-proċedura tal-għoti ta' kuntratt; jew

(e) sabiex tiġi kkanċellata s-sejha għal kompetizzjoni fuq il-bażi li s-sejha għal kompetizzjoni tikser kwalunkwe liġi jew li x'aktarx tikser xi liġi partikolari jekk il-ksur ikompli.

106. Kull offerent jew kull persuna, li jkollhom jew li darba kellhom interess jew li ssirilhom ħsara jew li jirriskjaw li ssirilhom ħsara bi ksur allegat jew b'xi deċiżjoni meħuda inkluż l-għoti propost fil-ksib ta' kuntratt, ir-rifjut ta' offerta jew it-tħassir ta' sejha għal offerta, wara li jiskadi l-perjodu tal-pubblikazzjoni, jistgħu jipprezentaw appell permezz ta' oġġezzjoni quddiem il-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi, li għandu jkun fih, b'mod ċar ħafna, ir-raġunijiet għall-ilmenti tagħhom.»

L-applikabbiltà ta' dawn id-dispożizzjonijiet giet mistħarrġa mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha tal-10 ta' Awwissu 2020 fl-ismijiet **Blue Lagoon Ferry Co-op Limited et v. l-Awtorità għat-Trasport f'Malta et.** Tajjeb jingħad illi din is-sentenza trattat l-istess kuntratt ta' konċessjoni mertu ta' dawn il-proċeduri. Il-Qorti qalet hekk:

«15. Il-fatt li r-reg. 113 innifsu jgħid illi rikors għal dikjarazzjoni ta' ineffettività ta' kuntratt jista' jitressaq minn «parti interessata jew offerent» juri illi mhux biss min ikun tefa' offerta jitqies li għandu l-interess meħtieġ. Ukoll ir-reg. 118, li jikkontempla termini differenti għal rikors magħmul minn offerent jew minn kandidat u rikors magħmul «f'kull każ ieħor», ikompli juri illi biex parti tista' titqies li jkollha interess mhux bilfors trid tkun offerent jew kandidat. Li hu meħtieġ hu li l-parti li tressaq ir-rikors turi x'inhu l-vantaġġ li qiegħda tfittex li tikseb, jew x'inhu l-ħsara li qiegħda tfittex li tevita, bit-talba tagħha.

16. Fil-każ tal-lum l-Appellanti kien ikollhom l-interess li trid il-liġi li kieku, ukoll jekk ma tefgħux offerta, seħħilhom juru li dan kien minhabba fin-nuqqasijiet fil-forma tal-avviż, li fuqu qegħdin isejsu l-appell.»

Fil-każ illi għandha quddiemha l-Qorti llum, jidher ċar illi l-atturi kellhom rimedju illi l-atturi stess ikkonfermaw illi ma eżawrewx. Rimedju li kienu jikkwalifikaw għalih bħala parti interessata għaliex anki jekk l-atturi ma ressqux offerta, xorta setgħu jitolbu rimedju taħt

il-premessa li kellhom fisara x'jevitaw. Jekk kinux jirnexxu fil-mertu hija kwistjoni separata.

L-atturi ma segwewx il-proċedura dettata mil-liġi fil-mument opportun. Kien jispetta lill-atturi li jsegwu l-proċess bir-reqqa jew li għall-inqas jinkarigaw lil min jifhem sabiex jiggwidahom. L-atturi però m'għamlu xejn minn dan. Jistqarru li strahu fuq il-fatt li l-kelliem għall-Awtorità konvenuta spjega li s-servizz il-ġdid ma kienx ser iwaqqaf lill-operaturi privati milli jkomplu joffru servizz. Saħansitra, Christopher Magro għall-attriċi Barbarossa Excursions Ltd xehed illi, «meta rajt l-avviż fil-gazzetta ma rajtx li kelli b'zonn insib iktar dettalji għalkemm rajt il-priority berthing. Jien ma qistx illi se jigi minsus id-dritt tiegħi.» (A fol. 314).

Dan in-nuqqas kalami jew aħjar din it-traskuraġni u nuqqas ta' diligenza da parti tal-atturi ma tistax issa tintuża minnhom biex jittantaw jiżgwidaw lil din il-Qorti dwar in-natura tal-azzjoni f'tentattiv illi l-azzjoni tiġi meqjusa bħala waħda li taqa' fil-gurisdizzjoni ġenerali ta' dawn il-Qrati.

Ferm il-premess, il-Qorti ssib illi din il-Qorti kif adita m'għandiex il-gurisdizzjoni sabiex tistharreġ il-mertu tal-ilment u għaldaqstant lanqas ma jibqa' skop illi tinoltra fil-mertu tal-bqija tal-eċċezzjonijiet preliminari.»

17. L-atturi, Barbarossa Excursions Limited, Paul Buttigieg, Joseph Hili, Abela and Hearn Limited, Pleasure and Leisure Limited, Jonathan Grech li jikkummerċja bl-isem ta' «Joyride Water Sports», George Attard, u Adam Debrincat, appellaw minn din is-sentenza b'rikors tat-8 ta' Ġunju, 2023, u hemmhekk huma talbu lil din il-Qorti tal-Appell sabiex: (i) tħassar għalkollox is-sentenza appellata; (ii) tiċċad it-tielet eċċezzjoni ta' Comino Ferries u r-raba' eċċezzjoni tal-Awtorità għat-Trasport f'Malta; u (iii) tibgħat l-atti lura lill-Ewwel Qorti sabiex tiddeċiedi l-bqija tal-eċċezzjonijiet u l-mertu tal-kawża.

18. B'żewġ twegibiet separati mressqin fit-13 ta' Lulju, 2023 u fis-17

ta' Lulju, 2023 rispettivament, il-konvenuti Comino Ferries u l-Awtorit  għat-Trasport f'Malta taw ir-raġunijiet tagħhom għalfejn l-appell għandu jigi miċħud, bl-ispejjez kontra l-appellanti.

19. Il-Qorti wara li qieset kemm l-atti tal-kawza, kif ukoll l-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA, tqis li m'hemmx il-ħtieġa li tqiegħed dan l-appell għas-smiġħ u b'hekk sejra tgħaddi minnufih għas-sentenza b'riħet l-Artikolu 152(5) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Konsiderazzjonijiet:

20. B'dan l-appell, l-appellanti qegħdin jattakkaw is-sentenza appellata fuq is-saħħa ta' erba' aggravji, li ser jigu mistħarrġa fl-istess ordni li tqajmu fir-rikors tal-appell.

21. Nibdew bl-ewwel aggravju li fih l-appellanti qegħdin jisħqu li l-Ewwel Qorti ma setgħetx tikkonkludi li huma setgħu jduru fuq ir-rimedji mogħtija bir-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni (L.S. 601.09) (minn issa 'l hemm imsejħa wkoll bħala «*ir-Regolamenti*»), u dan billi fi kliemhom, il-konvenuti naqsu milli jippruvaw li dawk ir-Regolamenti huma applikabbli għall-ftehim ta' konċessjoni inkwistjoni.

22. B'mod partikolari, l-appellanti jargumentaw li dak li jgħodd għall-għanijiet tat-tfaddim tar-**Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** mhuwiex l-isem ta' «*konċessjoni*», li l-awtorità kontraenti jogħgobha tagħti lill-kuntratt, iżda jekk fis-sustanza, il-kuntratt inkwistjoni jkunx jissodisfa l-elementi kollha meħtieġa fit-tifsira ta' «*konċessjoni*» skont dawk ir-Regolamenti.

23. Ifissru li sabiex kuntratt ikun jista' jitqies bħala «*konċessjoni*» fit-termini tar-**Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, hemm il-meħtieġa li l-kuntratt ikun jissodisfa bosta elementi kumulattivi — fosthom dak tat-trasferiment tar-riskju operattiv.

24. F'dan il-kuntest, l-appellanti jishqu li l-appellati ma għabu l-ebda prova bħal pereżempju, xi forma ta' rapport dwar *feasibility analysis* jew inkella *cost benefit analysis*, li juru kif ir-riskju operattiv tas-servizzi mertu tal-konċessjoni għadda fuq il-koperattiva konvenuta. Jinsistu li kien jaqa' fuq spallejn il-konvenuti appellati li jressqu prova ta' din ix-xorta sabiex jippruvaw l-eċċezzjoni tagħhom.

25. Jissoktaw billi jargumentaw li, f'dan il-każ, it-trasferiment tar-riskju operattiv ma jidhirx li ser ikun qiegħed jgħaddi fuq il-koperattiva appellata, u dan għaliex, kemm mid-drittijiet tal-esklussività fuq ir-rotta, kif ukoll bil-prijorità fl-irmiġġ, il-koperattiva appellata ser tkun qiegħda tingħata

garanzija b'saħħitha li tiġbor lura l-investimenti tagħha jew l-ispejjeż imġarrba minnha fl-operat tas-servizzi mertu tal-konċessjoni.

26. L-appellanti jfakkru wkoll li sabiex konċessjoni tkun tista' taqa' fl-isfera tal-applikabbiltà tar-Regolamenti, il-valur stmat tal-konċessjoni jeħtieġ li jkun minn tal-inqas ta' €5,382,000 (VAT eskluż), u fid-dawl ta' dan, jgħidu li l-appellati lanqas ma ressqu xi prova li biha wrew li l-konċessjoni inkwistjoni għandha xi valur li jilħaq dak li huwa mitlub mill-ligi.

27. Għall-appellanti, ir-**Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** ma kellhomx għalhekk isibu applikazzjoni f'din il-kawża, u fi kliemhom, dan l-aggravju huwa biżżejjed biex jintlaqa' l-appell tagħhom.

28. Fil-fehma tal-Qorti, dak li l-appellanti qegħdin jippruvaw jagħmlu f'dan l-aggravju huwa li jgħattu x-xemx bl-għarbiel.

29. Ironikament, l-aħjar prova dwar l-applikabbiltà tar-**Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni (L.S. 601.09)** għall-proċedura ta' konċessjoni mertu ta' din il-kawża, ingabet mill-appellanti stess, u dan billi mid-dokument tas-sejha pubblika għall-offerti li l-appellanti hemżu flimkien mar-rikors maħluf (ara Dok SME1, f'pagna 27 tal-atti tal-kawża), jirrizulta iswed fuq l-abjad li: «*This procurement procedure is regulated*

by L.N. 353/2016 and any subsequent amendments.»

30. Fis-sewwa, galadarba li fid-dokument tas-sejha nnifsu ngħad b'mod esplicitu li s-sejha kienet regolata bir-**Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, il-konvenuti ma kellhomx għalfejn igibu provi oħrajn sabiex jissostanzjaw id-deċiżjoni tal-Awtorità li tissoġġetta l-proċedura ta' konċessjoni inkwistjoni għar-**Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, għaliex dan ma kienx jifforma parti mill-mertu tal-kawża.

31. Tassew, minkejja li sa minn qabel ressqu din il-kawża, l-appellanti kellhom diġà l-informazzjoni kollha f'idejhom li l-proċedura ta' konċessjoni inkwistjoni kienet soġġetta għar-**Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, meta ġew biex jibdeu din il-kawża, l-appellanti ma ressqu l-ebda ilment dwar it-tħaddim ta' dawk ir-Regolamenti għall-proċedura ta' konċessjoni inkwistjoni.

32. L-appellanti messhom jafu bizzejjed li huwa biss dak li jitniżżel fir-rikors mañluf li bih tinbeda l-kawża li għandu jstabbilixxi l-qafas li fih il-Qorti għandha tħaddem il-ġudizzju tagħha (ara *Anthony Busuttil et v. Jennifer sive Wendy Busuttil et* mogħtija mill-Qorti tal-Appell fit-18 ta' Jannar, 2024), u fid-dawl taċ-ċirkostanzi li għadhom kif ġew imsemmija, l-appellanti żgur li ma jistgħux jippretendu li l-Ewwel Qorti kellha toqgħod tgħarbel l-għażla u d-deċiżjoni tal-Awtorità li tissoġġetta l-konċessjoni

mertu tal-kawża għar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni.

33. Galadarba tajjeb jew frażin, il-proċedura tal-akkwist kienet soġġetta għar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni, ir-rimedji msemmija taħt **Taqsim V tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** kienu tabilnaqq applikabbli għall-proċedura ta' konċessjoni inkwistjoni.

34. Wara kollox, anke fit-tieni taqsima tad-dokument tas-sejha, imsejha bħala «*Appeals Procedure*» (Dok SME1, f'pagna 34 tal-atti tal-kawża), l-Awtoritá kontraenti speċifikat li r-rimedji li kellhom japplikaw għal dik il-proċedura ta' akkwist kellhom ikunu dawk taħt **Taqsim V tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**.

35. L-appellanti ma jistgħux għalhekk jippretendu li r-rimedji taħt **Taqsim V tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** ma kinux applikabbli għall-proċedura ta' konċessjoni inkwistjoni.

36. Jekk l-appellanti setgħux jindirizzaw l-ilmenti tagħhom billi jduru għal xi wieħed mir-rimedji taħt Taqsima V tar-Regolamenti, hija però kwistjoni oħra li għad irridu naraw afna u nistharrġu t-tieni aggravju tal-appellanti.

37. L-ewwel aggravju qiegħed għalhekk jigi miċhud.

38. Ngħaddu issa għat-tieni aggravju, li fih l-appellanti qegħdin imbagħad jargumentaw li anke li kieku stess il-konċessjoni hija regolata bir-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni, f'kull każ, l-Ewwel Qorti xorta waħda ma setgħetx tikkonkludi li huma setgħu jinqdew b'xi rimedju taħt dawk ir-Regolamenti, u dan biex jindirizzaw ix-xorta ta' ilmenti li qegħdin iqajmu f'din il-kawża.

39. B'mod partikolari, l-appellanti jilmentaw li l-Ewwel Qorti naqset milli tapprezza d-differenza bejn ir-rimedji misjuba f'Regolamenti 98, 106 u 113 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni u jirragunaw li dawk ir-rimedji ma jistgħux jitpoġġew fl-istess keffa.

40. Fl-ispeċifiku, l-appellanti jfissru li r-referenzi li l-Ewwel Qorti għamlet lejn is-sentenza fl-ismijiet ta' *Blue Lagoon Ferry Co-op Limited et v. Awtorità għat-Trasport f'Malta et*, jgħoddu biss għar-rimedju taħt ir-Regolament 113, li ma jistax isib applikazzjoni għall-każ tagħhom u dan billi l-jedd ta' azzjoni taħt dak ir-Regolament huwa limitat: (i) għat-tfassir ta' kuntratti li jingħataw b'mod dirett mingħajr ġustifikazzjoni fil-liġi; u (ii) meta l-kuntratt ikun iffirmit minkejja li t-terminu tal-appell ikun għadu m'għalaqx, jew inkella meta l-proċeduri tal-appell ikunu għadhom ma ntemmux għalkollox.

41. Iżidu li huma lanqas ma setgħu jinqdew bir-rimedju misjub f'**Regolament 106 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** u dan billi dak ir-rimedju huwa mmirat lejn dawk id-deċiżjonijiet li l-awtorità kontraenti tiegħu wara d-data tal-għeluq għall-preżentata tal-offerti — bħal pereżempju xi deċiżjoni dwar l-għarbiel tal-offerti jew inkella t-tfassir tas-sejha għall-offerti.

42. Sabiex issaħħu dan l-argument tal-aħħar, l-appellanti jirreferu għal xi ġurisprudenza tal-Qorti tal-Appell dwar ir-rimedju ekwivalenti li hemm taħt ir-**Regolament 270 tar-Regolamenti dwar l-Akkwist Pubbliku**, u fid-dawl ta' dan jisħqu li kemm il-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi, kif ukoll din il-Qorti, ma kinux sejr in iqisu l-ilmenti tagħhom bħala ammissibli taħt dak ir-Regolament.

43. Jissoktaw billi jistqarru li, *«jekk qatt kien hemm rimedju li jista' jindirizza l-ilmenti [tar-] rikorrenti appellanti kien ir-Regolament 98 għaliex jirrelata mal-kontenut tas-sejha għall-offerti — imma dak ir-rimedju kien riżervat għal «kandidati prospettivi» li r-rikorrenti qatt ma setgħu jkunu.»*

44. Ifakkru li huma stqarrew fuq ġurament li ma kinux interessati li jitfgħu offerta għas-sejha għall-offerti li wasslet għall-konċessjoni inkwistjoni, u f'dan il-kuntest jilmentaw li l-Ewwel Qorti naqset milli tapprezza l-intenzjoni espressa tal-legislatur meta qalet li huma setgħu

jduru għal dak ir-rimedju *«taħt il-premessa li kellhom hsara x'jevitaw.»*

45. F'dan il-kuntest, l-appellanti jfissru li b'kuntrast għar-rimedji taħt ir-Regolamenti 106 u 113, fil-każ tar-Regolament 98 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni, il-legislatur uża biss il-frazi *«kandidat prospettiv»*, li għalihom tfisser li biex wieħed ikun jista' jinqeda b'dak ir-rimedju, irid ikollu l-intenzjoni li jitfa' l-offerta tiegħu għal dik is-sejha.

46. Sfiq ma' dan, itennu li dak li qalet il-Qorti tal-Appell, fis-sentenza fl-ismijiet ta' *Blue Lagoon Ferry Co-op Limited et v. Awtorità għat-Trasport f'Malta et*, m'għandux jgħodd għar-rimedju taħt ir-Regolament 98 u dan billi hawnhekk il-ligi ma ssemmix il-frazi *«parti interessata»*, iżda *«kandidat prospettiv.»*

47. L-appellanti jisħqu għalhekk li l-Ewwel Qorti żbaljat meta qalet li huma naqsu milli jirrikorru għar-rimedji mogħtija lilhom taħt ir-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni, u dan billi dawk ir-rimedji jew ma kinux tajbin għax-xorta ta' ilmenti li qegħdin iressqu f'din il-kawża, jew inkella ma setgħux iduru għalihom.

48. Fil-fehma tal-Qorti, lanqas dan l-aggravju ma huwa mistħoqq.

49. L-appellanti stess qegħdin jistqarru li jekk kien hemm xi rimedju li

seta' jindirizza x-xorta ta' ilmenti li qegħdin iressqu f'din il-kawża kien dak taħt ir-Regolament 98 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni. L-appellanti però jishqu li huma ma setgħux jinqdew b'dak ir-rimedju għaliex, fi kliemhom, il-liġi tillimita dak ir-rimedju għall-«*kandidati prospettivi*», u huma ma setgħux jitqiesu bħala tali peress li huma ma kellhom l-ebda interess li jieħdu sehem f'dik is-sejha għall-offerti.

50. Il-Qorti ma taqbilx ma' dan l-argument u jidhrilha li jekk hawn xi ħadd li mhuwiex jirrispetta l-intenzjoni tal-leġislatur, ma kinitx l-Ewwel Qorti, iżda huma l-appellanti nfushom li qegħdin jintilfu f'eżerċizzju semantiku, bil-għan li, *ex post facto*, jippruvaw jiggustifikaw in-nuqqas tagħhom li jinqdew bir-rimedju taħt ir-Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni fil-ħin opportun.

51. Għalkemm huwa kollu minnu li f'Regolament 98 il-liġi tirreferi għall-frazi «*kandidati prospettivi*» u fl-interpretazzjoni tal-liġi, il-Qorti ma tistax tinjora kliem il-liġi għaliex wieħed jistenna li meta l-leġislatur jagħzel ċertu kliem minflok ieħor, dan ikun għamlu bi ħsieb u mhux bl-addoċċ, fl-istess waqt il-Qorti għandha però toqgħod b'seba' għajnejn li tfisser il-liġi fil-kuntest sħiħ tagħha u fuq kollox b'tali mod li jkun jagħmel sens logiku.

52. Hija tabilhaqq regola fundamentali fl-interpretazzjoni tal-liġi, li ebda

liġi ma għandha titqies kontradittorja fiha nfisha, u għalhekk huwa mifhum li f'dawk il-każijiet fejn l-eżerċizzju semantiku ikun sejjer iwassal għal xi kontradizzjoni bħal dik, il-ġudikant «*għandu jirrikorri għal mens legis [il-ħsieb wara l-liġi] biex jagħti dik l-interpretazzjoni li tikkorrispondi għall-ispirtu nformatur tal-liġi*» (ara *It-Tabib John Cassar et v. Stanley Castillo* mogħtija mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Ottubru, 2004).

53. Għalkemm l-argumenti tal-appellanti jafu jagħmlu sens sa fejn għandhom x'jaqsmu mar-rimedji msemmija f'**paragrafi (a) sa (d) tar-Regolament 98 tar-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, l-istess ma jistax jingħad għar-rimedju taħt **paragrafu (e)**.

54. Tassew, ir-rimedji f'**paragrafi (a) sa (d)** ma jistgħux jitpoggew fl-istess keffa tar-rimedju mnizzel f'**paragrafu (e) ta' Regolament 98 tar-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, u dan billi b'differenza għar-rimedji misjuba f'**paragrafi (a) sa (d)**, ir-rimedju f'**Regolament 98(e)** mhuwiex għal xi tibdiliet fid-dokument tas-sejħa għall-kompetizzjoni, iżda għat-**tħassir** għalkollox tas-sejħa, «*fuq il-bażi li s-sejħa għal kompetizzjoni tikser kwalunkwe liġi jew li x'aktarx tikser xi liġi partikolari jekk il-ksur ikompli.*»

55. Għal din il-Qorti, li wieħed jeħtieġ li jkollu l-ħsieb li jieħu sehem f'sejħa għall-kompetizzjoni biex ikun jista' jittlob it-tħassir tagħha, ma

jagħmel l-ebda sens loġiku, anzi hija fiha nfisha kontradizzjoni.

56. Huwa ovvju li talba għall-kancellament ta' sejha għal kompetizzjoni ma toqgħodx flimkien mar-rieda li wieħed jieħu sehem f'dik is-sejha, u vici versa. Fi kliem ieħor, wieħed ma jistax jiġi mistenni li jkollu x-xewqa li jieħu sehem f'sejha għal kompetizzjoni partikolari, jekk fl-istess waqt ikun qiegħed ifittex it-tħassir tagħha.

57. Billi kif għidna aktar kmieni, il-liġi m'għandiex tiġi mfissra b'tali mod li tkun fiha nfisha kontradittorja, il-Qorti jidhrilha li l-appellanti qegħdin jgħidu ħażin li għaliex huma ma kienx beħsiebhom jieħdu sehem fis-sejha għal kompetizzjoni li wasslet għall-konċessjoni inkwistjoni, mela allura huma ma setgħux jitolbu t-tħassir tagħha b'riħet ir-**Regolament 98(e) tar-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**.

58. Fil-fehma tal-Qorti dak li huwa meħtieġ biex wieħed igawdi mill-leġitimazzjoni attiva sabiex ikun jista' jdur għar-rimedju taħt ir-**Regolament 98(e)** huwa biss li dak li jkun, ikun jista' jikseb għalih riżultat utli, vantaġġ u immedjat, bit-tħassir ta' dik is-sejha għal kompetizzjoni.

59. Mill-gabra sħiħa tal-provi, il-Qorti m'għandiex l-ickien dubju, li f'dan il-każ, il-konċessjoni inkwistjoni laqtet fil-laħam il-ħaj il-ħidma tal-appellanti, u f'ċirkostanzi bħal dawn, l-appellanti kienu jgawdu mill-

interess meħtieġ sabiex jitolbu t-tħassir tas-sejha għal kompetizzjoni li wasslet għall-iffirmar tal-ftehim tal-konċessjoni, kif ukoll għall-ħruġ tal-*port notice* inkwistjoni, u dan bis-saħħa tar-Regolament 98(e) tar-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni.

60. Sabiex ikun ingħad kollox, il-Qorti hija wkoll konvinta li r-raġuni għalfejn l-appellanti ma darux għar-rimedju taħt **Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, ma kinitx għaliex huma genwinament dehrilhom li dak ir-rimedju ma kienx japplika għalihom, iżda għaliex, kif qalet sewwa l-Ewwel Qorti, l-atturi kienu traskurati u ma fittxewx li jħarsu l-interessi tagħhom fiż-żmien opportun.

61. Tassew, meta ġie mistoqsi mill-avukat tiegħu stess: «***Stajtu tiegħdu passi, biex togġezzjonaw għal dak il-kuntratt u jekk le għaliex? U jekk iva għaliex?***», Christopher Magro, li huwa r-rappreżentant tal-kumpanija appellanti Barbarossa Excursions Limited, stqarr mingħajr tlaqliq li: «***Kien għadda ż-żmien li togġezzjona***» (ara paġna 150 tal-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA). Ftit wara, Magro reġa' għal darb'oħra tenna li, «***Ma stajniex noġġezzjonaw għax kien tard wisq***» (erġa' ara paġna 150 tal-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA).

62. Mhux ta' inqas rilevanza huwa mbagħad il-fatt, li għall-mistoqsija

tal-Qorti dwar jekk huwa kienx ser iressaq oġġezzjoni, li kieku kien jaf b'dak li kien sejjer jiġri qabel ma rċieva l-*port notice*, Christopher Magro wieġeb fl-affermattiv u kkonferma: **«Iva. Kont nappella. Konna niltaqgħu bħalma ltqajna kollha kemm aħna u nipprovaw nappellaw. Nipprovaw għax biex tiġbor dawk il-flus diffiċli wkoll»** (ara paġna 151 tal-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA).

63. Hekk ukoll, Godfrey Bartolo li jirrappreżenta lill-kumpanija appellanti Pleasure and Leisure Limited, stqarr li għalkemm huwa kien jaf bis-sejħa għall-offerti mill-gazzetti, f'dak iż-żmien huwa għażel li ma jagħmel xejn (ara l-kontroeżami ta' Godfrey Bartolo fuq id-dahar ta' paġna 169 tal-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA). Barra minn hekk, meta mistoqsi direttament mill-Qorti jekk kienx jaf meta kellu jappella, u x'kienet ir-raġuni għalfejn ma kienx jaf, Bartolo wieġeb: **«Ma kontx naf le»** u ssokta jfisser li r-raġuni wara dan kienet li, **«Jew għax kont busy jew għax ma tajtx każ as such. Ma kontx naf. Ma rċevejt karta u qaluli isma' trid tappella, ma rċevejt xejn»** (erga' ara l-kontroeżami ta' Godfrey Bartolo f'paġni 170 u 172 tal-atti tal-mandat ta' inibizzjoni bin-numru 109/2020/1TA).

64. Fil-fehma tal-Qorti, dak li l-appellanti qegħdin jippruvaw jagħmlu f'dan l-aggravju huwa għalhekk li jiġġustifikaw in-nuqqas tagħhom milli jmexxu quddiem il-Bord ta' Revizjoni dwar Kuntratti Pubbliċi, bl-iskuża li

huma ma setgħux jinqdew bir-rimedju taħt ir-Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni għaliex il-legislatur illimita dak ir-rimedju għall-«*kandidati prospettivi*» biss.

65. Għar-raġunijiet li diġà ngħataw, dak l-argument mhuwiex però fejjiedi, u fid-dawl ta' dan kollu t-tieni aggravju qiegħed jiġi miċħud.

66. Fit-tielet aggravju l-appellanti qegħdin imbagħad jiŋqu li l-azzjoni li ressq u ma taqax fil-parametri tal-Artikolu 469A tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili. Jinsistu li l-azzjoni mressqa minnhom hija waħda *sui generis* li taqa' fil-kompetenza residwa tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, u dan sewwasew taħt is-setgħat ġurisdizzjonali li dik il-Qorti tgawdi minnhom taħt l-Artikolu 32(2) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

67. Ifissru li r-rimedju li qegħdin ifittxu b'din il-kawża huwa t-tħassir tal-ftehim ta' konċessjoni u l-*port notice*, għar-raġuni li huma inkompatibbli mad-dritt Ewropew. Itennu li dan kollu jaqa' fil-poteri residwali tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, u dan anke għaliex huwa biss ir-rimedju *sui generis* taħt l-Artikolu 32(2) li jagħtihom rimedju effettiv għall-ksur tad-dritt Ewropew.

68. F'dan is-sens, l-appellanti jirreferu lejn l-Artikoli 19(1) u 4(3) tat-

Trattat tal-Unjoni Ewropea u jargumentaw li la huma qajmu ksur tad-dritt Ewropew, mela allura huma għandhom il-jedd li jkollhom rimedju effettiv li m'għandux ikun fil-prattika wieħed impossibbli, jew inkella diffikultuż wisq. Jgħidu wkoll li l-Qrati fi Stati Membri għandhom ukoll l-obbligu ta' koperazzjoni sinciera sabiex jintlaħqu l-għanijiet tat-Trattati, u f'dan ir-rigward jargumentaw li l-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea sabet li dan id-dmir igib miegħu l-obbligu fuq kull organu tal-istat li jannulla l-konsegwenzi illegali tad-dritt Ewropew.

69. F'dan il-kuntest, ifakkru li r-**Regolamenti dwar il-Kabotaġġ Marittimu**, għandhom min-natura ta' Regolament li huwa applikabbli għalkollox u b'mod dirett fil-liġi Maltija, u għalhekk kemm l-individwi kif ukoll il-kumpaniji jistgħu jistrieħu fuqhom fil-qrati nazzjonali.

70. Jissoktaw billi jargumentaw li l-għan wara r-**Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu** huwa l-moviment ħieles tas-servizzi, li fl-aħħar mill-aħħar, huwa wieħed mill-għanijiet ewlenin tal-Unjoni Ewropea u tat-Trattati tagħha. L-appellanti għalhekk jisħqu li din il-Qorti għandha d-dmir li tiddeciedi l-kawża fuq il-mertu, mingħajr ma tiskarta l-azzjoni mressqa minnhom fuq dawk li jsejñulhom bħala raġunijiet purament proċedurali u formalistiċi.

71. Izidu li huma mhumiex iduru għad-dritt ta' azzjoni taħt l-**Artikolu**

469A tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, għaliex dak ir-rimedju ma jirrispettax il-koperazzjoni sinciera u l-prinċipju tal-protezzjoni għudizzjarja effettiva, u jargumentaw li dak ir-rimedju għandu jigi skartat mill-qrati nazzjonali biex ma jfixklux it-tħaddim effettiv tad-dritt Ewropew.

72. Jagħliq l-aggravju billi jgħidu li huma qegħdin iħossuhom aggravati ħafna bil-fatt li l-Ewwel Qorti «*simplicement skartat*» dawn is-sottomissjonijiet kollha tagħhom «*daqsliekeku ma jeżistix Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u daqsliekeku ma jeżisti l-ebda principle of effective judicial protection*». Jilmentaw għalhekk li l-Ewwel Qorti naqset bil-kbir billi ma apprezzatx l-obbligi li hija għandha bħala qorti nazzjonali ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea, u dan b'mod partikolari għaliex hija kellha quddiemha «*sitwazzjoni eċċezzjonali*» ta' rimedju li jittratta ksur ta' dritt Ewropew.

73. Fil-fehma tal-Qorti, il-kritika ħarxa li l-appellanti qegħdin iressqu fil-konfront tal-Ewwel Qorti mhux biss mhijjex mistħoqqa, izda anzi tkompli tikkonvinci lill-Qorti kemm l-Ewwel Qorti kellha raġun meta qalet li l-appellanti qegħdin jippruvaw jagħmlu minn kollox biex ilibbsu libsa differenti lill-azzjoni tagħhom, bil-għan li jgħattu d-dnub tagħhom, u sewwasew n-nuqqas li jduru fil-ħin opportun għar-rimedju speċjali li kienet tagħtihom il-ligi.

74. Għax tilfu ċ-ċavetta tal-bieb, l-appellanti qegħdin issa jagħmlu minn kollox biex jippruvaw jidhlu mit-tieqa, u dan bl-iskuża li għaliex l-ilment tagħhom huwa dwar ksur tad-dritt Ewropew, mela allura, huma jgawdu minn xi dritt sagrosant li jressqu din il-kawża.

75. Bla tlaqliq jingħad li l-argumenti tal-appellanti ma huma fejjieda xejn u r-raġuni wara dan hija sempliċi ħafna.

76. Huwa magħruf sewwa fil-ġurisprudenza li l-Qrati ta' kompetenza ordinarja, għandhom is-setgħa li jisimgħu u jaqtgħu kull kwistjoni ta' għamla ċivili sakemm is-setgħa dwar kwistjoni b'hal dik ma tkunx giet mogħtija lil xi tribunal speċjali b'liġi apposta (ara ***Salkath Limited v. Victor Azzopardi*** mogħtija mill-Qorti tal-Appell fil-14 ta' Dicembru, 2018, u ***Perit Joseph Barbara v. Antonia Anastasi*** mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-28 ta' Ottubru, 2004).

77. Huwa però daqstant ieħor miżmum li meta l-liġi tipprovdi rimedju speċjali li jkun aċċessibbli u effettiv, huwa dak ir-rimedju li għandu jiġi mħaddem, u fin-nuqqas tal-użu tiegħu fil-mument opportun, wieħed ma jistax imbagħad idur fuq il-kompetenza residwali tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili taħt l-Artikolu 32(2) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (ara b'analogija ***John sive Gino Cutajar et v. Alfred Falzon Sant Manduca et*** mogħtija mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Marzu, 2020).

78. Kif ingħad aktar kmieni, waqt li l-Qorti kienet qiegħda tistħarreg it-tieni aggravju, l-appellanti setgħu jindirizzaw l-ilmenti li qiegħdin iqajmu f'din il-kawża, bir-rimedju speċjali li huwa pprovdut f'**Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**.

79. Għal din il-Qorti, ir-rimedju f'**Regolament 98(e) tar-Regolamenti Dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** mhux biss kien faċilment aċċessibbli għall-appellanti, iżda wkoll seta' jindirizza x-xorta ta' ilmenti li l-appellanti qiegħdin iqajmu f'din il-kawża b'mod effettiv.

80. Dwar l-aċċessibilità tar-rimedju, il-Qorti tqis li l-appellanti setgħu jduru għar-rimedju taħt ir-**Regolament 98(e)** mingħajr ma jhallsu l-ebda flejjes (ara **Regolament 105 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**) u saħansitra kellhom ċans li jitolbu lill-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi sabiex jikkancella s-sejha għal kompetizzjoni inkwistjoni, sa lejliet id-data tal-għeluq tas-sottomissjonijiet tal-offerti (ara **Regolament 98 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**).

81. Ma jistax ma jiġix ukoll osservat li s-sejha pubblika li wasslet għall-iffirmar tal-kuntratt ta' konċessjoni inkwistjoni, kif ukoll għall-ħruġ tal-*port notice* giet mitbugħa fis-27 ta' Mejju, 2019, u kieku riedu, l-appellanti setgħu jsiru jafu b'dik is-sejha sa minn dakinhar stess. Id-data tal-għeluq

tas-sottomissjonijiet tal-offerti kienet iffissata fit-2 ta' Lulju, 2019 (ara Dok SME6, f'pag 58 tal-atti tal-kawża), u għalhekk, bħala stat ta' fatt, l-appellanti kellhom xahar sħiħ li matulu setgħu jifflu l-kontenut tas-sejha pubblika u jitolbu l-kancellament ta' dik is-sejha, jekk dehrilhom li l-koncessjoni u l-*port notice* li kienu sejrin jirrizultaw minnha kienu jwasslu għall-ksur tal-liġi.

82. Terġa' u tgħid f'dan il-każ, l-Awtorità appellata, ma waqfitx mal-pubblikazzjoni tad-dokument tas-sejha, iżda wkoll avżat lill-pubbliku fil-mezzi tal-midja dwar il-ħruġ ta' dik is-sejha għall-kompetizzjoni. Tabilhaqq ħafna mill-appellanti stess stqarrew li huma saru jafu b'dik is-sejha minn artikolu fuq il-ġurnal lokali '*The Malta Independent*'. Mill-atti jidher li dak l-artikolu gie mitbugħ fit-2 ta' Ġunju, 2019, u sewwasew sitt ijiem biss wara l-ħruġ tas-sejha għall-kompetizzjoni (ara Dok SME8 f'pag 62 u 63 tal-atti tal-kawża).

83. Ta' min isemmi wkoll, li fl-artikolu li għadha kif issir referenza għalih, il-pubbliku kien diġà ngħata ħjiel li l-koncessjonarju kien ser ikun qiegħed jingħata prijorità fl-irmigġ, u għalhekk kieku riedu, l-appellanti kellhom iċ-ċans kollu li jfittxu għall-affari tagħhom id-dokument tas-sejha, kif ukoll jieħdu pariri professjonali sabiex jirregolaw ruħhom bl-aħjar mod possibbli, inkluż billi jitolbu lill-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi sabiex iħassar dik is-sejha għall-kompetizzjoni minħabba ksur tal-liġi.

84. Daqskemm ir-rimedju tat-tħassir tas-sejħa għal kompetizzjoni taħt **Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni** kien aċċessibbli għall-appellanti, daqstant ieħor dak ir-rimedju kien ukoll tajjeb biżżejjed sabiex jindirizza b'mod effettiv ix-xorta ta' ilmenti li l-appellanti qegħdin iqajmu f'din il-kawża.

85. Kif mistqarr minnhom stess, l-għan aħħari li l-appellanti qegħdin jippruvaw jiksbu b'din il-kawża huwa t-tħassir tal-ftehim ta' konċessjoni, kif ukoll tal-*port notice* tat-13 ta' Jannar, 2020, u dan għar-raġuni li fi kliemhom, kemm il-ftehim ta' konċessjoni, kif ukoll il-*port notice*, wasslu biex ħolqu żewġ restrizzjonijiet ewlenin li jmorru direttament kontra l-prinċipji mnissla mir-**Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu**.

86. Ir-restrizzjonijiet li l-appellanti qegħdin jilmentaw dwarhom f'din il-kawża, ma ġewx però imposti fuq l-appellanti bħal sajjetta fil-bnazzi mal-iffirmar tal-ftehim ta' konċessjoni jew il-ħruġ tal-*port notice*. Fis-sewwa, tali restrizzjonijiet huma biss il-konsegwenza ta' dak li kien hemm diġà mħabbar fid-dokument tas-sejħa, kif ukoll imtenni fil-kjarifiki li nħarġu wara l-pubblikazzjoni tad-dokument tas-sejħa u li jiffurmaw parti integrali minnu.

87. Tassew, f'**paragrafi 1.4 u 4.2.1 tad-dokument tas-sejħa (Dok**

SME1, f'paġni 26 u 43 tal-atti tal-kawża) l-Awtorità appellata avżat li:

«1.4 The Proponent that is awarded the concession will have exclusive priority berthing rights to provide such passenger ferry service from and to the locations marked in RED on the plans herein attached as Annex V to this document from where the service shall be provided. No other passenger ferry service operators will be given priority berthing rights from the same locations marked in RED on the plans herein attached as Annex V to this document as the successful proponent nor will they be authorized by the Contracting Authority to provide the same passenger ferry services for the same routes and from the same pick up and drop off points as the successful proponent.

[...]

4.2.1. The concessionaire shall be granted the exclusive right to provide passenger ferry services by sea on the route between the berthing facilities in Ċirkewwa and Marfa, Malta and the berthing facilities and landing places in St. Marija and Blue Lagoon in Comino at all times. The Contracting Authority shall not give authorization to any other passenger ferry services provider to provide the same service, having the same rights on the same route and from the same berthing facilities and landing places indicated in Annex V to any other ferry services operator or a number of operators». (l-enfasi huwa tal-Qorti)

88. Huwa wkoll rilevanti l-fatt li meta l-Awtorità giet biex twieġeb għadd ta' mistoqsijiet permezz ta' nota ta' kjarifika (ara Dok SME3, f'paġni 52 u 53 tal-atti tal-kawża), l-Awtorità kompliet tfisser:

«Question 1.1.

1. The above clauses specifically state that who is awarded the concession will have absolute and exclusive rights to operate such service, both in terms of the route, ticket booths and berthing facilities, is this correct?

Reply to Question 1.1

The Ferry Service Operator will have exclusive rights to operate a service between Ċirkewwa and Comino and vice versa, in terms of the route and ticket booths. The chosen operator shall initially be granted priority berthing and may be granted exclusive berthing upon berthing spots being made available to the authority but shall not have the exclusive use of the berthing

facilities currently available.

Question 1.2

2. Will both existing or future private ferry service operators be permitted to continue with their existing operations (or in the case of future private ferry service operators like existing operations)?

Reply to Question 1.2

No. Once the successful proponent enters into an agreement with the Contracting Authority, the service as indicated in the RFP having the same rights on the same route and from the same berthing facilities and landing places indicated in Annex V shall be provided exclusively by that operator, in terms of the agreement, for the duration of the concession agreement. No other third party ferry service operator will be allowed to offer the same service on the same route.

[...]

Question 1.5.

5. Will both existing or future private ferry operators be made to change or adapt the ferry service to Comino? If yes what changes will be made?

Reply to Question 1.5

The concession will be exclusive to the chosen operator and existing and future Passenger Ferry Service operators will not be allowed to operate on the same route, that is the route from Ċirkewwa to Comino and vice versa.»

89. Jekk dan ma kienx biżżejjed, permezz ta' nota ta' kjarifika oħra li wkoll kienet tiffirma parti waħda mid-dokument tas-sejħha (ara Dok SME7, f'par [61 tal-atti tal-kawża), l-Awtorità tenniet li:

«The RFP in caption shall grant exclusivity to the Concessionaire upon the routes between Ċirkewwa/Marfa, Santa Maria and Blue Lagoon in terms of the same RFP Document. Other operators shall be free to operate alternative routes not including the routes set out in the RFP.

[...]

Berthing shall not be exclusive to the Concessionaire, but the Concessionaire will be given priority berthing from the berthing places marked in Annex V of the RFP.

*Following the award of the Concession and upon the signing of the Concession agreement, the Authority shall be issuing a legal notice wherein it will indicate clearly which routes shall be exclusive to the concessionaire, hence leaving no doubt that all other routes shall not be for the exclusive service of the Concessionaire. Routes not referred to in the RFP shall not be affected by this Concession.»
(l-enfasi huwa tal-Qorti)*

90. Minn dan kollu, il-Qorti ma jifdlilha lanqas l-iċken dubju f'moħħha, li kieku riedu, l-appellanti kellhom il-mezzi kollha f'idejhom biex, fil-ħin opportun, setgħu jsiru jafu bir-restrizzjonijiet li qegħdin jilmentaw dwarhom issa f'din il-kawża, kif ukoll li jattakkawhom billi jitolbu t-tħassir tas-sejħa għall-kompetizzjoni bil-mod ta' kif jipprovdi r-Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni.

91. Fis-sewwa, li kieku l-appellanti aġixxew f'ħinu u f'waqtu, l-appellanti setgħu jitolbu t-tħassir tas-sejħa għall-kompetizzjoni taħt l-istess kawżali li ressqu f'din il-kawża, u sewwasew li r-restrizzjonijiet imsemmija minnhom jmorru direttament kontra l-prinċipji mnissla mir-Regolament dwar il-Kabotaġġ Marittimu.

92. Hawnhekk għandu jingħad, li l-fatt innifsu li l-appellanti kienu ser ikunu qegħdin jilmentaw dwar il-ksur ta' liġi li ma nħargitx mil-legislatur Malti, iżda tirrizulta minn Regolament tal-Unjoni Ewropea, lanqas ma seta' jkun ta' xkiel għall-appellanti biex jirrikorru għar-rimedju tal-

kancellament tas-sejha taht **Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**. Dan għaliex, minbarra li kif qeghdin jgħidu sewwa l-appellanti, min-natura tiegħu, regolament għandu effett dirett fil-liġi Maltija, u għalhekk teknikament jifforma parti mil-liġi Maltija, f'kull każ, **paragrafu (e) tar-Regolament 98** huwa wiesgħa biżżejjed għaliex jirreferi għall-ksur ta' «*kwalunkwe liġi*», li naturalment tinkludi wkoll il-liġijiet tal-Unjoni Ewropea.

93. Fuq kollox, li kieku l-appellanti kienu sejr in jingħataw raġun mill-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi dwar l-mertu tal-ilment tagħhom, il-Bord kellu s-setgħa li jħassar is-sejha għall-kompetizzjoni, li jfisser li l-ftehim ta' konċessjoni inkwistjoni ma kien qatt sejjer jiġi ffirmat, kif ukoll li l-*port notice* li segwiet l-iffirmar ta' dak il-ftehim lanqas ma kienet qatt sejra tiġi mitbugħa mill-Awtorità appellata.

94. Galadarba kif qeghdin naraw, l-appellanti setgħu jiksbu rimedju li huwa aċċessibbli u effettiv sabiex jindirizza l-ilmenti li qeghdin iqajmu f'din il-kawża, u dak ir-rimedju kien jaqa' fil-kompetenza esklussiva tal-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi u tal-Qorti tal-Appell (jekk isir appell mid-deċiżjoni tal-Bord), allura l-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili kkonkludiet sewwa li hija ma tgawdix mill-kompetenza *ratione materiae* sabiex tistħarreg l-ilmenti tal-appellanti.

95. Fis-sewwa, il-kwistjoni ta' kompetenza hija waħda ta' ordni pubbliku, tant li huwa miżmum fil-ġurisprudenza li l-partijiet stess lanqas ma jistgħu jaqblu bejniethom dwar quddiem liema qorti jistgħu jressqu t-tilwima tagħhom. Dan għaliex kif gie mfisser tajjeb fis-sentenza **Anthony Azzopardi et v. Dorsi Behag et** deciza mill-Qorti tal-Appell fil-5 ta' April, 2013:

«il-kompetenza tad-diversi tribunali tal-istat Malti hija regolata b'ligi, u mhux komputu ta' xi qorti li tasserixxi kompetenza li mhux tagħha. Ir-regoli ta' proċedura huma ta' ordni pubblika u jeħtieġ li jiġu segwiti skont id-dettami espressi tagħhom, u ma jistgħux jiġu interpretati skont ix-xewqa tal-partijiet.»

96. Wieħed għandu wkoll iżomm f'moħħu li meta qorti tal-ġustizzja żzomm għaliha ġurisdizzjoni li ma jkollhiex, kull decizjoni li tiegħu dik il-qorti ma tkun tiswa għalxejn. Kemm hu hekk, fis-sentenza **Avukat Dr. Edward Fenech Adami nomine v. Arsemis Christos nomine** deciza mill-Qorti tal-Kummerċ fis-6 ta' April, 1972, ingħad li, «*Where a Court takes it upon itself to exercise a jurisdiction which it does not possess its decision amounts to nothing (G. Halsbury's Laws (3rd Edit.) 350, 359).*»

97. Huwa għalhekk ta' għajb għall-appellanti li b'nal donnu qegħdin jimplikaw li l-Ewwel Qorti abdikat mir-responsabbiltajiet tagħha u '*herset hafif* mill-każ tagħhom billi kkonkludiet li hija ma tgawdix il-kompetenza li tisma' l-kawża.

98. Kif għidna, l-ebda qorti, ma tista' tassumi ġurisdizzjoni li l-ligi ma

tagħtihiex u għaladarba li l-appellanti setgħu jindirizzaw b'mod effettiv l-ilmenti tagħhom bir-rimedju taħt ir-Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar il-Kuntratti ta' Konċessjoni, l-Ewwel Qorti wasslet għall-konklużjoni t-tajba li mertu tal-kawża ma kienx jaqa' fil-kompetenza tagħha iżda fil-kompetenza esklussiva tal-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi (ara wkoll f'dan is-sens, **Regolament 52 tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, kif ukoll **Regolament 87(d) tar-Regolamenti dwar l-Akkwist Pubbliku**).

99. It-tielet aggravju tal-appellanti mhuwiex għalhekk fejjiedi u għal dawn ir-raġunijiet kollha qiegħed jiġi wkoll miċħud.

100. Jifdal biss ir-raba' aggravju li fih l-appellanti qegħdin iressqu l-argument li l-Bord ta' Revizjoni dwar il-Kuntratti Pubbliċi ma setax kien kompetenti sabiex jindirizza l-ilmenti tagħhom dwar il-*port notice* li ħarget l-Awtorità appellata wara l-iffirmar tal-kuntratt ta' konċessjoni.

101. Jilmentaw li l-Ewwel Qorti ma kellhiex torbot il-*port notice* mas-sejha pubblika u tqishom daqslikieku kienu haġa waħda, u dan peress li fi kliemhom, dawn huma żewġ atti separati u distinti minn xulxin, li ttieħdu bis-saħħa ta' bażi legali differenti minn xulxin, fi żmien differenti, u huma wkoll indirizzati lejn persuni differenti.

102. Ifissru li l-*port notice* huwa dokument maħruġ mill-Awtorità appellata li għandu s-saħħa ta' ligi għallex jikkonsisti f'direttiva li torbot lil kull min isalpa f'ibħra Maltin. Jgħidu wkoll li kull ksur ta' direttiva bħal dik twassal għal offiża kriminali, tant li fil-*port notice* inkwistjoni l-Awtorità wissiet li, «*Legal and enforcement action will be taken in the event of any non-compliance.*»

103. Jisħqu li dak li laqat lilhom ma kinitx is-sejfa pubblika għall-kompetizzjoni jew inkella l-ftehim ta' konċessjoni, iżda l-*port notice* li fost oħrajn, gie wkoll indirizzat lilhom bħala detenturi tal-liċenzji relattivi maħruġa mill-Awtorità appellata.

104. Fid-dawl ta' dan kollu, jagħliqu billi jgħidu li huma ma setgħu qatt jeżerċitaw ir-rimedju taħt ir-**Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**, u għalhekk minn tal-inqas, l-Ewwel Qorti kellha tqis ruħha kompetenti sabiex tistħarreg dawk l-ilmenti u t-talbiet tagħhom li huma mmirati għat-tħassir tal-*port notice* tat-13 ta' Jannar, 2020.

105. Mingħajr ma hemm għalfejn jingħad ħafna, il-Qorti jidhrilha li anke f'dan l-aggravju, l-appellanti qegħdin għal darb'oħra jippruvaw iroxxu l-bżar fl-għajnejn.

106. Sa mill-bidu nett, f'paragrafu 4.2.3 tad-dokument tas-sejha (Dok SME1, f'pagna 43 tal-atti tal-kawza), l-Awtorità appellata ñabbret li:

«4.2.3. Following a 'Notice to Mariners' published in the Government Gazette by the Contracting Authority, the Concessionaire shall be given exclusive priority berthing at the berthing facilities indicated in the attached Annex V. The Contracting Authority shall provide officials at the berthing places at the Contracting Authority's discretion and as required, which officials shall be charged to ensure that the right for priority berthing of the Concessionaire is respected.»

107. Għalkemm huwa kollu minnu li l-*port notice* nħareġ wara l-iffirmar tal-ftehim ta' konċessjoni inkwistjoni, madankollu l-ħruġ tal-*port notice* ma kienx ir-riżultat ta' xi decizjoni separata tal-Awtorità appellata, iżda l-konsegwenza diretta ta' dak li kien diġà tħabbar fid-dokument tas-sejha pubblika għall-kompetizzjoni li wasslet għall-iffirmar tal-kuntratt ta' konċessjoni inkwistjoni.

108. Fis-sewwa, dak kollu li tħabbar fil-*port notice* (ara Dok SME10, f'pagni 103 sa 109 tal-atti tal-kawza) ma kien jinkludi xejn ġdid li ma kienx diġà mħabbar mill-Awtorità appellata fid-dokument tas-sejha, kif ukoll fil-kjarifiki li nħarġu wara mill-istess Awtorità, u li teknikament jiffurmaw parti integrali minn dak l-istess dokument.

109. Ġaladarba d-decizjoni dwar il-ħruġ tal-*port notice* kienet tiffirma parti integrali mid-dokument tas-sejha inkwistjoni, u l-kontenut tagħha ma kien fih xejn ġdid minn dak li kien diġà tħabbar qabel l-għeluq tas-sottomissjoni tal-offerti, l-appellanti setgħu jattakkaw anke d-decizjoni li

tinħareġ il-*port notice* permezz tal-istess rimedju misjub f'**Regolament 98(e) tar-Regolamenti dwar Kuntratti ta' Konċessjoni**.

110. Tassew li kieku l-appellanti talbu t-tħassir tas-sejħa għall-kompetizzjoni li wasslet għall-iffirmar tal-ftehim ta' konċessjoni inkwistjoni fil-ħin opportun u l-Bord kien sejjer ikun qiegħed jilqa' l-ilmenti tagħhom fil-mertu, allura l-*port notice* ma kienet sejra qatt tara d-dawl tax-xemx.

111. Tħares min fejn tħares, l-ilmenti tal-appellanti ma jirrizultawx għalhekk li huma mistħoqqa, u fid-dawl ta' dan kollu l-appell ser ikun qiegħed jiġi miċħud kollu kemm hu.

Deċiżjoni

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija, din il-Qorti qiegħda **tiċħad** l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata tal-10 ta' Mejju, 2023.

L-ispejjeż tal-appell għandhom jithallsu mill-atturi appellanti flimkien bejniethom.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Christian Falzon Scerri
Imħallef

Josette Demicoli
Imħallef

Deputat Registratur
da

K2-4

BLUE WAVES MARINE COMPANY LIMITED (C 98678)

...

Registration Number

C 98678

Registration Date

17-06-2021

Registered Address

Bluewaves, 17/3 Triq in-Nahal,

MELLIEHA

MLH 2169

Malta

Full Name

BLUE WAVES MARINE COMPANY LIMITED

State

Active

PRINTED BY THE UNDERSIGNED
ON 7th OCTOBER 2025

07/10/2025

Dr Jonathon Thompson
LL.B., LL.D.

INARILAW
239, Peails Street
Birkirkara, BKR 9078, Malta